Влада – Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 185 (1185) ♦ Субота, 30 вересня 1995 року ♦ Ціна договірна

А ми славу Богданову та й примножимо

ТРИВАЮТЬ ювілейні урочистості, присвячені 400-річчю від дня народження великого сина України — Богдана Хмельницького

... Юначе, твоє посвячення в козацтво осяяне іменем великого гетьмана-державотворця. Отож ти береш на свої плечі нелегкі турботи України. І насамперед — утвердження її незалежності та піднесення добробуту. Козаки завжди були шляхетною кастою, найвище вони цінували вольність, вірність матері-землі, пильно стояли на сторожі віри й лицарських чеснот. Недаремно знаменитий француз Проспер Меріме, який палко пропагував наше козацтво в Європі, писав і з гордістю казав: «... я — козак!»

Твоє посвячення тим значущіше, що відбувається воно на политій кров'ю землі — на місці Пилявецької битви...

(Закінчення на 9-й стор.).

Сходи на фінансово-промисловій ниві

Уряд України розробив проект плану розвитку економічних відносин з Російською Федерацією, повідомив на брифінгу в Києві перший заступник міністра зовнішньоекономічних зв'язків Віктор Гладуш. Проект містить комплекс заходів з розвитку міждержавних операцій у машинобудуванні, проведення єдиної тарифної політики, створення низки фінансово-промислових груп. Найближчим часом планують підписати низку документів на міждержавному рівні.

Нині, повідомив заступник міністра, вже стали до роботи кілька україно-російських фінансово-промислових груп — з виробництва авіадвигунів, «Руно» (нафтоперероблка, на базі Лисичанського нафтопереробного заводу), а також «Укртатнафта» (на базі Кременчуцького нафтопереробного заводу).

Надалі планують створити близько 100 спільних з Росією ФПГ у галузі металургії, хімії, авіабудування, автомобілебудування тощо. У створенні ФПГ беруть участь 15 українських і понад 50 російських підприємств.

Всесвітній банк реконструкції і розвитку надав Україні два нових кредити

У Вашингтоні 28 вересня підписано дві угоди між Україною і Всесвітнім банком реконструкції і розвитку (ВБРР) про надання Україні кредитів у галузі гідроенергетики та насінництва. Про надання кредитів було оголошено навесні 1995 року.

ВБРР надав Україні 114 млн. доларів на реконструкцію ГЕС і удосконалення системи контролю в українській енергетиці.

Кредит використовуватиметься на здійснення програми реабілітації 8-ми найбільших ГЕС на Дніпрі, що перебувають у експлуатації більш як 20 років, дослідження можливостей оптимального використання дніпровської води. Кредит видано на 17 років за ставкою близько 8,5 %, причому його повернення розпочнеться лише через 5 років. Реалізація проекту розрахована на 5 років.

ВБРР також надав 32 млн. доларів на організацію в Україні трьох приватних підприємств, які займатимуться селекцією зерна. Кредит видано за ставкою 7,09 % щороку, передбачається початок його відшкодування через п'ять років. Реалізація проекту, загальна вартість якого оцінюється у 63 млн. доларів, має бути завершена через 5 років.

Як передає спеціальний кореспондент агенції «Інтерфакс-Україна», угоди від України підписали віце-прем'єр України з питань економіки Роман Шпек і посол України в США Юрій Щербак.

«ПО ТРУДАХ ПРАВЕДНИХ НА ХВИЛИНУ ВОЗРАДУЙМОСЬ!»

Учора Голова Верховної Ради України Олександр Мороз дав прес-конференцію після повернення делегації України з Страсбурга. Історична подія — рекомендація Парламентської Асамблеї Ради Європи щодо прийняття України до цієї організації — така тема прес-конференції. Крім того, було порушено питання внутрішнього життя України, зокрема, процесу законотворення, розробляння проекту нової Конституції України, дотримання положень Конституційного договору.

Ми, здається, ще не остаточно оцінили подію, яка сталася 26 вересня 1995 року у французькому місті Страсбурзі: Парламентська Асамблея Ради Європи (ПАРЄ) рекомендувала Комітету міністрів прийняти Україну до Ради Європи. І хоч боюся наврочити, але повинно б статися щось неймовірно фантастичне, що завадило б Комітету міністрів РЄ 9 листопада прийняти остаточне рішення. Бо, як сказав одразу після голосування справді щасливий голова Комісії Верховної Ради у закордонних справах та зв'язках з країнами СНД Борис Олійник, ця подія увійде в історію України окремим рядком: наша країна прилучилася до родини визнаних європейських народів, виконавши всі приписи, які належить виконати державі, що декларує себе як правове, відкрите, демократичне суспільство. Тож, підбив підсумок Борис Ілліч, «по трудах праведних на хвилину возрадуймось!»

(Закінчення на 4-й стор.).

Читайте в суботньому випуску:

У номер

● *Київ*

Учені — для законодавців

Турботою про повніше використання потенціалу української науки була пройнята бесіда Голови Верховної Ради України Олександра Мороза з президентом Національної академії наук України Борисом Патоном.

Як зазначалося під час розмови, науково-технічна політика ще не стала ефективною складовою частиною економічних реформ. Верховна Рада України своїми постановами у жовтні 1992-го та в липні 1994 року констатувала ситуацію і окреслювала коло невідкладних завдань щодо вдосконалення системи управління у сфері науки і науково-технічної діяльності, реформування та демократизації науки.Було зроблено практичні кроки з оновлення й осучаснення інформаційно-аналітичного підрозділу Центральної наукової бібліотеки ім. В. Вернадського Академії наук України.

Обговорені під час бесіди питання були матеріалізовані у Договорі про співробітництво між Президією Верховної Ради України та Національною академією наук України у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення законотворчого процесу, який сторони і підписали.

Для реалізації положень Договору сторони зобов'язалися здійснити відповідні організаційні заходи і вважають за доцільне відділ інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади у структурі Центральної наукової бібліотеки НАН України реорганізувати у Єлужбу інформаційно-аналітичного забезпечення (СІАЗ). Ця Служба узгоджує свою діяльність з Центром комп'ютеризованих інформаційних систем Секретаріату Верховної Ради України.

Прес-служба ВР України.

● *Дніпропетровськ*

Президент України на Дніпропетровщині

Президент України Леонід Кучма перебуває у дводенній робочій поїздці по Дніпропетровській області.

Л.Кучма відвідає ряд підприємств Дніпропетровська, зокрема електровагонобудівний завод, а також будівництво метрополітену. Заплановано зустрічі з керівництвом області, відвідання районів Дніпропетровської області.

● *Луцьк*

Ще одні ворота до Польщі

Згідно з розпорядженням Кабінету міністрів України на території Волинської області відкрито пункт пропуску через державний кордон України з Республікою Польща «Устилуг» для двосторонного міждержавного автомобільного сполучення. Це вже другий міждержавний пункт пропуску на території області.

У фракціях і групах Верховної Ради

Світлана ПИСАРЕНКО, «Голос України»

За кота в мішку не голосують

КОНСТРУКТИВІЗМ у діяльності і позиціях неодноразово в різних ситуаціях демонструвала парламентська група «Єдність».

Минулий сесійний раунд і, будемо сподіватися, наступні — не виняток. Група, як завжди, регулярно збиралася для вироблення своєї позиції з тієї чи іншої проблеми, що обговорювалася в парламенті. Взяти хоча б питання вступу України до парламентської асамблеї країн СНД. «Єдність» у принципі підтримує цю ідею, виходячи з того, що наша держава, безперечно, має прагнути до налагодження різних, і міжпарламентських зокрема, зв'язків з іншими країнами на взаємовигідних, воістину партнерських умовах. І, на думку групи, парламентська асамблея країн СНД може сприяти цьому. Але для ухвалення рішення про вступ України до цієї організації треба, на думку групи, знати, як мінімум, її статут і мету. На жаль, з документами, котрі проливали б світло на, так би мовити, позитив такого кроку, ані група, ані Верховна Рада в цілому не ознайомлені. А про механічне голосування не може бути й мови. Тож «Єдність», як і інші фракції та групи, буде готова ухвалити рішення тільки після детального вивчення документів.

Такої самої позиції — не голосувати за кота в мішку, — фактично дотрималася група і під час розгляду у Верховній Раді запропонованих змін до статті 37 Закону «Про Державний бюджет України на 1995 рік». Бо мова йде фактично про нові податки на імпортовані нафтопродукти. І хоча на засіданні парламенту йшлося про те, що вони торкнуться тільки суб'єктів підприємницької діяльності, а не постачальників давальницької сировини, група стала вимагати конкретні розрахунки і щодо змін податків, і щодо статей використання одержаних від цього коштів. Адже фактично стаття 37 Закону про бюджет лишилася невиконаною — до фонду розвитку паливно-енергетичного комплексу так і не надійшли заплановані кошти, залишились на нульовій стадії розв'язання соціальні проблеми. За це, безумовно, хтось має відповідати. Тим більше, сплеск цін на нафтопродукти уже був.

Тож група «Єдність», так би мовити, на сторожі і пильнує, щоб ніхто не намагався використати парламент як машину для голосування в потуранні чиїмсь корпоративним інтересам.

Комусь може здатися: «Єдність», мовляв, встромляє палиці в колеса, щоб заявити про себе. Це далеко не так. Просто членів групи вирізняють раціоналізм і конструктивізм у прийнятті рішень. На підставі аналізу поданих документів, на підставі ретельного з'ясування всіх «за» і «проти». Так, наприклад, щодо програми діяльності уряду «Єдність» не поспішає з висновками — хороша вона, ця програма, чи не дуже. Все — в міру надходження. А саму програму депутати ще не одержали, і, зрозуміло, не вивчили. І дізнатися хоча б про загальну оцінку в когось з членів групи «Єдність» неможливо. Вони, як я вже не раз переконувалася, не користуються чутками, а віддають перевагу аналізові першоджерела. І, як правило, такий аналіз завжди скрупульозний, а від того й позиція тверда і обгрунтована.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до частини дев'ятої статті 23 та частини четвертої статті 36 Закону України «Про вибори народних депутатів України»

Верховна Рада України **постановляє:**

І. Внести зміни до Закону України «Про вибори народних депутатів України» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 48, ст. 455):

1) у частині дев'ятій статті 23 слова «п'яти мінімальних заробітних плат» замінити словами «одного неоподатковуваного мінімуму доходів громадян»;

2) у частині четвертій статті 36 цифри і слова «100 мінімальних заробітних плат» замінити словами «двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

ІІ. Цей Закон набирає чинності з дня опублікування.

Президент України
Л.КУЧМА

м. Київ
19 вересня 1995 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про оплату за комунальні послуги та електроенергію бюджетними установами і організаціями

Враховуючи труднощі з виконанням доходної частини Державного бюджету України та місцевих бюджетів, що призводить до несвоєчасного фінансування бюджетних установ та організацій, **постановляю:**

1. Установити, що до затвердження Державного бюджету України на 1996 рік нарахування пені за несвоєчасне внесення плати за комунальні послуги та електроенергію установам і організаціям, які утримуються за рахунок бюджету, а також стягнення нарахованої та несплаченої пені за прострочку вказаних платежів не провадиться.

2. Цей Указ набирає чинності з дня його підписання.

Президент України
Л.КУЧМА

м.Київ, 26 вересня 1995 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про внесення змін до Положення про індикативні ціни на товари при здійсненні суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України експортно-імпортних операцій

Внести зміни до Положення про індикативні ціни на товари при здійсненні суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України експортно-імпортних операцій, затвердженого Указом Президента України від 18 листопада 1994 року № 691 «Про індикативні ціни на товари при здійсненні суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України експортно-імпортних операцій», виключивши з нього пункт 8.

Президент України
Л. КУЧМА

м. Київ, 25 вересня 1995 року.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

Як пахне українська олія?

НАСТУПНОГО тижня у Дніпропетровську на олійно-екстракційному заводі відбудеться — що б ви думали? — школа передового досвіду. Колись такі заходи влаштовували частіше, ніж треба було, а тепер це спричиняє подив: з якої речі з усієї України з'їдуться керівники і спеціалісти олійно-жирової промисловості?

Особливо враховуючи, що олію вважають нашою традиційною, навіть національною продукцією, котрою, як і цукром, ми в основному, й торгували. Отож у цій справі наче досвідченіші від будь-кого. То перше, що мусимо сказати: торгували і торгуємо досі, на жаль, сировиною, бо для світу і найзапашніша, але не очищена олія — тільки напівфабрикат. Міністерство охорони здоров'я нас не попереджало, та густа й пахуча олія, до якої ми звикли, насправді шкідлива. За кордоном віддають перевагу освітленій, рафінованій. Обов'язково ще й розфасованій, бо коли її вам наливають з діжки чи бідона — це анахронізм.

І як тепер неважко здогадатися, у Дніпропетровську взяли курс саме на випуск конкурентоспроможної олії, котра, за світовими мірками, мало не втричі й дорожча. Два роки тому тут провели повномасштабну реконструкцію підприємства, щоб наявні потужності відповідали найвимогливішим стандартам. Чого й домоглися, істотно знизивши витратність виробництва. З кожної тонни насіння одержують тепер на тридцять кілограмів продукції більше, ніж раніше.

Апетит приходить під час їди. Далі дніпропетровці приступили до спорудження цеху очищення олії. Оце вже й буде нарешті та жадана, рафінована і дезодорована, позбавлена домішок, по триста тонн на добу, яку, сповна забезпечуючи і себе, Україна збуватиме й за кордон, отримуючи від того чималу валюту.

Проте є й зворотний бік медалі. Дніпропетровський олійно-екстракційний завод єдиний поміж 24-х аналогічних в Україні не тупцював на місці, сміливо пішов на приватизацію і не тільки не скоротив виробництва, а й наростив його. Сьогодні він виробляє рослинного жиру стільки, що його вистачає на п'ять таких областей, як Дніпропетровська. А стабільність підприємства уже позначилася на 380 колгоспах, які за контрактами постачають соняшникове насіння. Адже дніпропетровці фінансують і сівбу, і догляд, і збирання врожаю, потім ще й повертають господарствам шістдесят відсотків шроту (макухи), що є добрим кормом для худоби.

Отут треба зупинитися і поцікавитися: де ж беруться гроші на все це — на реконструкцію, нове будівництво, підтримку сільських партнерів?

Дніпропетровський завод — це акціонерне товариство з іноземними інвестиціями. Два роки тому швейцарська фірма «Ілта-холдинг» асигнувала в його статутний фонд мільйон доларів, зобов'язавшись також поставити обладнання на чотири мільйони. Пізніше було залучено додаткові інвестиції (8,5 мільйона доларів) від Європейського банку реконструкції і розвитку.

З цього приводу можна що завгодно казати, особливо «коментувати» факт продажу двох третин акцій іноземцям. Але що конструктивного запропонуєте ти, кого це дратує чи й обурює? Скиглити і звинувачувати державу, що кинула напризволяще? Залишити співвітчизників без роботи? Опускатися на дно? А так маємо в Україні підприємство, яке живе, вибивається в люди, ведучи за собою й суміжників. І заручилося гарантією, що через шість років викупиться з «неволі» іноземних інвесторів. То що краще?

Дніпропетровський приклад навіть свідчить, що зі школою передового досвіду, як і з ринковими реформами загалом, ще й припізнилися. Один Бог не відвертається від України, і цього року очікується небувалий урожай соняшнику — понад два мільйони шістсот тисяч тонн. Стільки у нас ще ніколи не переробляли. Натомість у світі, у тій самій Америці чи Австралії, — недорід. Отож на світовому ринку буде попит і зростатимуть ціни. Та чи зуміємо зібрати все вирощене? А навіть якщо й зберемо максимально, неважко передбачити, що немало все ж таки пропаде в зерні, а заводи і олійниці «заллються» продукцією. Своїм споживачам вона виявиться не по кишені, зарубіжним відправляти буде невигідно, бо собівартість вочевидь стрибне вище світових цін.

Один олійний завод у Дніпропетровську, пройшовши етапи оренди, не став вагатися щодо перетворень. Тому залишається сподіватися, що школа передового досвіду навчить нарешті розуму й інших, бо, даруйте, на всі сто відсотків мав рацію булгаковський професор Преображенський щодо того, від чого і де насправді буває розруха.

Та хотілося б, щоб школа допомогла й заводові. Адже 29 ревізій і перевірок за неповний рік, що їх влаштовували усі, кому не лінькі, забагато для колективу співвласників, які відмінно працюють.

Нині ситуація обертається так, що завод можуть навіть закрити. Не сьогодні, то завтра треба відселити з санітарної зони житловий будинок, який стоїть тут двадцять літ і досі за його мешканців ніхто так не вболівав. А що, справді можуть закрити — у нас же тепер переважно тільки на це розуму й вистачає...

Дніпропетровськ.

Людмила МЕНЖУЛІНА, «Голос України»

ЩОБ УЗИМКУ НЕ ЦОКОТАТИ ЗУБАМИ, ПОКЛАДЕМО ЇХ НА ПОЛИЦЮ?

ГАЗ, найпоширеніший і колись дешевий вид палива, нині обходитиметься Україні в 720 млн доларів. Щомісяця! Є побоювання, що, навіть тричі вивернувши кишені, ми такої суми не зберемо...

І що тоді? Це «тоді» нехай кожен змалює собі в уяві сам, згадавши похмурі телесюжети з Вірменії, Грузії. А з важкого вітчизняного досвіду не впустити той факт, що минулого літа за несплату газового боргу вже відключали від споживацької мережі більш як чотири тисячі підприємств. Їх не під'єднано й нині.

На одній з нещодавніх селекторних нарад в «Укргазпромі» пройшла команда не підключати котельні, які не розрахувалися з боргами. Незважаючи на холод, відключати будь-яких боржників. Вжиті заходи заступник голови правління «Укргазпрому» Богдан Бабій схарактеризував як вимушені, що дисциплінують на шляху до нормальних ринкових відносин.

І зрештою він має рацію. Коли вже змінилася система господарювання, про обов'язкове забезпечення газом населення і промислових підприємств, як то було раніше, не може бути й мови. Газ став товаром і отримує його той, хто в змозі заплатити.

А ми й досі важко собі уявляємо, яке це дороге задоволення — газ. Настав час не просто дізнатися, а й відчути.

Власного газу в Україні добувають лише 20 відсотків від потреби. Хотілося б більше, та й можливість розвинути промисел, збільшити видобуток газу на добу на 1,5—2 млн кубометрів в принципі є. Та що сенсу в добрих намірах? З потрібних і належних промислові 2,5 трильйона карбованців для підтримання «життєздатності» 84 родовищ і понад півтори тисячі свердловин не виділили жодної копійки.

Напередодні зими стан у галузі критичний. Нестача хімреагентів, що їх здебільшого виробляють у Росії і продають за валюту, брак запчастин для поточного ремонту і профілактики взагалі ставлять під загрозу зриву власний видобуток.

Виправити становище нічим. Геть усі гроші йдуть на розрахунки із зарубіжними постачальниками газу. Наш борг Росії за газ вдалося зменшити до 160 млн доларів фактично ціною занепаду власного виробництва і постаріння транспортної системи, яка також потребує щорічних вкладень у ремонт.

В «Укргазпромі» як про щось напівреальне й нездійсненне згадують про інший борг — у 216 трильйонів карбованців. Стільки заборгували населення і промисловість України самим газпромівцям за вже використаний газ. Домогтися погашення боргу навряд чи вдасться. Влітку, коли в Україні споживалося лише 4 млрд кубометрів газу на місяць, оплата становила 53 відсотки. Тобто за всіх драконівських заходів аж до погроз і відключень вдалося зібрати лише половину вартості використаного газу. І було б дивно чекати на щось більше за наших злиденних пенсій, зарплат, неймовірних податків на й так скромні доходи підприємств!

Взимку споживання газу збільшиться вдвічі, а дотацій не було, так і не передбачають. Бюджет лускає по швах, отож нічого й мріяти, що ми сплатимо за потрібну нам кількість газу.

А взагалі, чи обгрунтована цифра — 720 млн доларів і з чого вона складається?

У тому самому «Укргазпромі», який незабаром, вочевидь, залишить за собою тільки транспортування газу, а закупівлю передасть в інші руки (є постанова Кабінету міністрів про роздільні контракти), перш ніж обгрунтувати «казкову суму», навели відпускні ціни на газ у кількох європейських країнах. Саме поняття «світова ціна» відносне. Не може втримуватися тверда ціна на ринку. І відпускну ціну формує багато внутрішньоекономічних чинників. Приміром, в Естонії за тисячу кубометрів газу з населення вимагають 120 доларів, у Румунії — 300. Росія виходить на рівень 70 доларів, незважаючи на те, що газ продає, а не купує. І навряд чи на цій позначці російська ціна зупиниться. Тож гарний блакитний вогник скрізь дорогий, у ньому «згоряє» праця тисяч і тисяч людей.

Ми на кордоні з Росією купуємо газ по 80 доларів за тисячу кубометрів (фактично — по п'ятдесят доларів, а тридцять скидають на рахунок нашого транзиту, що, до речі, дуже мало). До цієї відпускної ціни додають внутрішні транспортні та експлуатаційні витрати. Та їх поки що до уваги не беремо, списуємо на можливі дотації. Виходячи із щомісячної зимової потреби в 9 млрд кубометрів газу, отримуємо середню ціну — 720 млн доларів.

Тепер постає друге питання: чи обов'язково платити, чи немає можливості якось взаємовигідно домовитися? Адже ні для кого не таємниця, що традиційно у зимові місяці ми часто-густо використовували той самий російський газ, який міститься в наших підземних сховищах. На такі натяки відповідають, що традицію брати чуже добре вельми різко засуджують за кордоном. І західні партнери Росії нам увесь час про це нагадують. Тож брати ми маємо лише те, що належить нам.

З накачаного до українських сховищ газу більш як половина — власність Росії, різних комерційних структур. Ми маємо право використати дуже невелику кількість, за яку ще й не заплатили. Коли «прихопимо» чуже, згідно з договором з РАТ «Газпром», набирають чинності великі штрафні санкції. Тож невідомо, де знайдемо, а де втратимо.

Що ж до можливості продати російський газ на своєму внутрішньому ринку — це будь ласка! Є контракт.Обсяг поставок може бути й більший. Росія готова надати газ. Але за платню. Умова жорстка.

Ситуація в нас нині нагадує гастрономічний достаток за наявності злиднів і голодних. Хтось, змилостившись, подає бідним шматочок, але ж усе життя на подачках не протримаєшся. То як збираємося жити, й чи можна животіння, що нам загрожує, назвати життям?

Світовий досвід підказує, що треба прискорити реформування всього господарчого механізму, сміливіше здійснювати приватизацію. Тільки так вдасться заохотити інвестиції і за рахунок цього вилізти з боргів. Проте це, як то кажуть, птаха щастя завтрашнього дня.

Хто стежить за нашими публікаціями, пам'ятає, що не раз вже порушувалося питання про збільшення тарифів за транзит зарубіжного газу через Україну. Наші магістральні газопроводи практично працюють безплатно. В «Укргазпромі» підтвердили це. Мало того, зазначили, що й самі не перший рік б'ють на сполох в усіх інстанціях: розвалюється унікальна система, по суті, золотоносна!

Прибуток за транзит може становити понад 2 млрд доларів. Ось де потрібні сміливість і підприємливість — на переговорах про переукладення транзитних договорів. Та скільки можна залишатися покірливою дійною коровою на жалюгідних кормах та ще й у холодному хліві? Порівняння, звичайно, грубе. Та, може, саме на нього й буде реакція.

Вітчизняний стиль

Василь БАБУХ, «Голос України»

Тепло від «оборонки»

ЦЯ СИТУАЦІЯ типова для будь-якого міста. Будинкам нових житлових масивів тепло постачають одна-дві котельні. Ці об'єкти одразу впадають у вічі своїми величезними розмірами. Велетенські корпуси, височенні труби теплоцентралей — неодмінні атрибути сучасних індустріальних краєвидів.

Лише тепер ми збагнули: котельні-велетні — пам'ятники безглуздю, марна трата народних грошей. Ощадливі капіталісти давно вже перейшли на автономні джерела теплопостачання — дешеві, зручні в експлуатації, надійні.

У старих житлових масивів — своя біда. Будівлі тут опалюються десятками й сотнями невеликих котелень, більшість яких розташована в підвалах. А це, самі знаєте, вулкан, що дрімає, колись візьме та й прокинеться. У Чернівцях недавно одна з таких котелень спалахнула синім полум'ям. Добре, що котли не встигли вибухнути. Якби таке сталося, від будинку залишився б тільки фундамент.

І теплоцентралі-велетні, і котельні-карлики (та ще й у підвалах) — лихо для міста. У Чернівцях принаймні вже прийшли до розуміння цього. З ініціативи міськвиконкому розпочали упорядкування котельного господарства. Передусім вживають заходів для виведення котелень з підвалів, щоб унеможливити аварійні ситуації. Спільником властей у цьому став місцевий металообробний завод Міністерства оборони України. Як з'ясувалося, він єдиний на терені нашої держави виготовляє унікальні автономні блокові котельні, що працюють на газі, твердому й рідкому паливі. Випускають тут агрегати,які можуть обігрівати від звичайного дитсадка до великого підприємства. Та й вартість, як на теперішні часи, не дуже «кусається» — коштують блокові котельні від півтора до двадцяти мільярдів карбованців.

Головна перевага цих установок — для них не треба будувати окремих приміщень. Блок монтують у пересувному металевому вагончику, щось на зразок побутівок, якими користуються будівельники. Монтують і вводять в дію такі котельні за кілька тижнів. Щоправда, це за умови, коли підготовчі роботи виконують досвідчені фахівці.

На Буковині вони не в дефіциті. Річ у тому, що завод зумів залучити до співпраці підприємницьку структуру, яка спеціалізується на складанні такого обладнання, — фірму «Омега-газ».Утворився цікавий симбіоз виробника й монтажника. Спільно обслуговують замовників, аж до здачі йому об'єкта «під ключ». Проектні роботи ведуть паралельно з монтажними, що дає можливість прискорювати введення установки в експлуатацію.

Цей експеримент не мав би продовження, якби заводчанам та монтажникам з «Омеги-газу» не допомогла обласна інспекція з охорони праці у промисловості. Вона пішла на певні поступки, проте дотримуючи букву закону. Дозволила здійснювати монтаж без попереднього подання проектної документації, чого раніше ніколи не робили.

«Омега-газ» не тільки монтує блокові котельні, а й готова власними силами експлуатувати їх, що теж є великою зручністю для замовників.

Чернівецькі котельні ніби сам Господь послав для теперішнього моменту. Вони напрочуд економічні, прості в експлуатації, надійні і не завдають шкоди екології. У Чернівцях це швидко збагнули. Тому її уже придбали десятки організацій. Поспішила навіть встановити в себе цю установку громада Святодухівського собору. Кілька блокових котелень замовило господарське управління Верховної Ради України.

Чернівці.

Віктор СКРИПНИК, «Голос України»

Кожух у складчину,

або Після уроків — у ліс по дрова

СІЛЬСЬКІ школи Вінниччини лиш на 40 відсотків забезпечені паливом на зиму.

Недавно директорів шкіл Могилів-Подільського району запросили на розмову до районної Ради народних депутатів. До їх відома було доведено пропозицію, з якою виступила місцева влада спільно з відділом освіти. Йшлося про внесення змін у режим роботи шкіл. Питання ставиться так: переглянути навчальні плани з тим, щоб максимально використати для навчання поки що теплі осінні дні, зокрема відмінити п'ятиденку, а взимку продовжити канікули на той час, поки тріщатимуть морози.

— Ми підрахували, — каже заступник голови Ради Василь Ткач, — що за рахунок впровадження, так би мовити, двосеместрового графіка, зможемо зекономити, зокрема, на опаленні 12 мільярдів карбованців. Приблизно стільки коштів не вистачає нині для придбання палива.

В учительських колективах неоднозначно поставилися до пропозиції влади. Так, у селі Серебрії, де школу відвідує 350 учнів, вирішили не ламати навчальний процес. («Не так це просто робити, як дехто вважає»). Тут сподіваються на допомогу спонсорів. Підтримати школу пообіцяли працівники районного шляхового управління, розташованого на території села. Надійними шефами зарекомендували себе воїни однієї з військових частин, з якими у школи давні дружні стосунки. А ось їх недалекі сусіди — учні із села Немія, на жаль, не мають таких шефів, котрі могли б узимку поділитися кожухом. Тому дирекція, скоріш за все, піде іншим шляхом. Як нам повідомили, щоправда, поки що по секрету, учителі мають намір звернутися до батьків з незвичним проханням — обігріти школу в складчину. Коли конкретніше — батькам буде запропоновано принести зі своїх домашніх запасів по 2 — 3 відра вугілля і в'язку дров. Словом, кожна із 42 шкіл району грітиметься як зуміє, а уроки проводитимуть теж кожен за своїм розкладом.

А що ж закон про всеобуч? Чим займатимуться вчителі, поки учні донесхочу кататимуться на лижах і санчатах? Зрештою, чи оплачуватимуть їхню вимушену відпустку? На ці запитання відповідає завідувач обласного відділу освіти Аркадій Гуцол.

— Ніхто, — каже Аркадій Олександрович, — не має права запропонувати вчителю йти у вимушену відпустку. Така постановка питання суперечить закону. Тому адміністрації шкіл мають знайти вчителю роботу, навіть під час вимушених учнівських канікул. Що ж до закону про всеобуч, то він передбачає строки початку і закінчення навчального року. Але ситуація складається непроста. Тому головне — дати учням програмний матеріал. Саме на це й націлюємо дирекції шкіл.

Щоправда, не всюди поспішають вносити зміни в організацію навчального процесу. У школах Іллінецького, Піщанського, Хмільницького районів літній час максимально використали для того, щоб відремонтувати старі, а подекуди навіть збудувати нові грубки. Тепер після уроків діти разом з учителями заготовляють у лісі чи польових посадках сухостій. І взимку біля теплої грубки морози їм не будуть страшні.

Загрозливе становище у професійно-технічних училищах. Щоб закупити паливо для 44 ПТУ області (мінімальну кількість), потрібно знайти 130 млрд. крб. Поки що з республіканського бюджету, а саме звідти фінансуються училища, не надано й половини цієї суми. Торік, коли ситуація з паливом була краща, 15 училищ все-таки змушені були припинити заняття. Скільки таких буде нинішньої зими?

Вінницька область.

Цитата тижня

ЕКОНОМІЧНА ситуація в Україні сьогодні складна, як ніколи за чотири роки незалежності держави.

Леонід КУЧМА.

Президент заявив це, виступаючи в Києві на першому засіданні Ради роботодавців й товаровиробників при Президенті України.

Звертаючись до членів Ради, Л. Кучма закликав їх до першочергової розробки рекомендацій з реформи податкової системи України. «Поки не матимемо чіткої системи податкового кодексу, нам ніхто вірити не буде», — наголосив Президент України.

Л. Кучма висловився за державну підтримку підприємств, які можуть випускати конкурентоздатну продукцію. Одночасно він зазначив, що нині державну підтримку мають в основному «підприємства, які перебувають на межі банкрутства».

«Ми не повинні цього робити, хоч би як це було хворобливо», — сказав Президент.

На думку Л. Кучми, «не можна допустити, щоб половина робітників країни опинилася на вулиці». «Наше завдання — знайти золоту середину цього питання», — зазначив він.

Президент також висловився за проведення реформи заробітної плати і пенсійного забезпечення.

Подія тижня

«По трудах праведних на хвилину возрадуймось!»

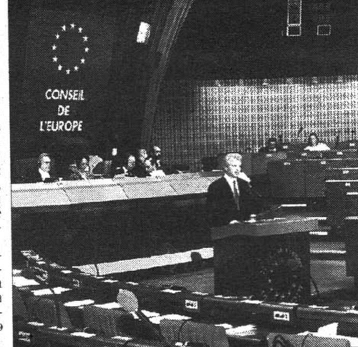
(Початок на 1-й стор.).

І тільки на хвилину, бо за цим рішенням — ще праці та й праці! Адже, вступаючи до цієї солідної інституції, входячи в правовий простір Європи, беремо на себе серйозні зобов'язання, реалізація яких безпосередньо вплине на життя кожного члена суспільства і країни в цілому. Пріоритетним завданням у сукупності цих зобов'язань є прийняття нової Конституції, яка відповідатиме стандартам цивілізованих країн. Серед не менш важливих — удосконалення судової системи.

Так, наше судове законодавство має тенденцію до лібералізації, але, як відзначив глава української делегації Голова Верховної Ради Олександр Мороз, ми ще не готові повністю відмовитися від смертної кари.

Проте, незважаючи на ці два чи не найголовніші фактори, Україну рекомендовано до прийняття до РЄ. З одного боку, ця довіра ПАРЄ — шанс для вдосконалення демократії в нашій країні, з іншого — найкращий гарант, що демократичні перетворення в Україні будуть здійснюватися: Європа віднині дивиться на нас водночас і довірливо, і вимогливо.

На сесії ПАРЄ виступали голови комітетів — з політичних питань, правових питань і прав людини, відносин з державами-нечленами, представники країн—членів РЄ, які сказали на адресу України чимало добрих слів і побажань. Але чи не найголовнішим було їхнє щире визнання того, що наша держава вміє вирішувати найскладніші питання без застосування зброї.

А коли говорити про практичні результати цієї події, то, безумовно, майбутній вступ України до Ради Європи процес двосторонній: ми активно співпрацюватимемо з іншими державами континенту в галузі економіки, з'являться нові можливості й перспективи для залучення іноземних інвестицій, використання кращого досвіду розвинутих країн для розбудови ринкових відносин.

Вступ до Ради Європи дасть можливість Україні впливати, зокрема, і на вироблення політичної думки з питань європейської безпеки, брати участь у створенні системи євробезпеки і відстоювати власну позицію з урахуванням національних інтересів нашої держави.

Зрештою, і це не так уже й мало, нам є де про себе заявити. Безумовно, після того, коли наш державний прапор з'явиться на флагштоку перед величним будинком Ради Європи, все менше людей дивуватиметься: «Україна? Де це?» Можливо, після цього нас знатимуть не тільки за словом-символом «Чорнобиль»...

І оцінюватимуть нашу присутність у Європі за нашими трудами і за нашими ділами. А що зробили добрий заспів, то це відзначив у своєму виступі на сесії ПАРЄ навіть канцлер ФРН Гельмут Коль, який не забув привітати Україну з визначною для неї подією.

То шануймося, бо віднині відповідаємо за наші діяння не тільки перед собою, а й перед Європою.

Валентина ПИСАНСЬКА.
Фото Анатолія БОВТА.

Акцент тижня

Сергій ВУСАТИЙ, журналіст

Земля колгоспного і правового поля

МАЙЖЕ щодня на робочий стіл потрапляли оповіщення про проведення в тому чи іншому місті земельних аукціонів, а також інформація, пов'язана із роздержавленням в АПК. При цьому особливо підкреслювалося, що продається не право оренди, а право власності на землю. Так і кортіло ущипнути себе за носа та пересвідчитися, що не сплю.

Тим часом, це незаперечний факт: Україна — перша держава в СНД, котра оголосила, що земля є товаром. Ні, до законодавчого рішення про вільний продаж землі ще не дійшло, але ось голова Коломийської міськради пан Довганюк і багато інших впевнені, що коли інвентаризація земель відбулася й місцеві органи влади провели оцінку землі, Верховна Рада ухвалить таке рішення найближчими днями.

Справді, із середньої ціною — 4 тисячі доларів за гектар — визначилися. Та добре було б визначитися ще й з декларуванням майна громадян, податками на майно та іншими проблемами, без яких власник наче й не власник. Активізація реформування власності у містах, де відбулися вже п'ять земельних аукціонів, поки що пояснюється здебільшого прагненням місцевої влади розв'язати бюджетні проблеми. Зовсім інша річ — на селі, де справу перетворення державної власності на колективну і приватну з одночасним передаванням землі в колективне користування зрушено з місця завдяки зусиллям віце-прем'єр-міністра Петра Саблука і міністра сільського господарства і продовольства Павла Гайдуцького. За їхніми даними, 13 відсотків господарств вже є власниками землі, ще 45 — стануть ними найближчим часом.

Прикметно, що в основі реформування власності на селі закладено механізм, який дає змогу за бажання вийти з колгоспу і одержати свій надів в обмін на земельний сертифікат. Такі сертифікати можна обмінювати, продавати, брати як заставу тощо. Таким чином землю, даючи їй вартісну оцінку, вводитимуть у фондовий і фінансовий оборот, причому, без збитку для грошової системи в цілому. На думку Петра Саблука, такий механізм дасть можливість досягти бажаного паритету цін на продукцію промисловості й сільського господарства.

Можливо. Але ось що ясно вже тепер: хто був ні з чим, той стане всім. Коли, звичайно, працювати не лише на хлібному, а й у правовому полі.

РІВНА СЕРЕД РІВНИХ

У ЧЕТВЕР пізно ввечері делегація Верховної Ради України повернулася із Стасбурга після участі в роботі сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи. В Бориспільському аеропорту було влаштовано зустріч членів делегації з представниками преси, радіо, телебачення.

Відкриваючи її, керівник делегації, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз сказав:

— Підтримка заявки України про вступ до Ради Європи — знаменна історична подія. Україна фактично уже увійшла до складу цієї організації, і все, що з того випливає, має колосальне значення для її майбутнього. Воно має і внутрішній, і зовнішній виміри. Внутрішній полягає в тому, що нам треба надзвичайно багато зробити, щоб своїми правовими основами, законодавством зокрема, увійти до правового поля Європи. Це надзвичайно складна справа, і ми внесемо корективи до законодавчої роботи на наступній сесії.

Щодо зовнішнього виміру, то з того недалекого дня, коли представники виконавчої влади підпишуть там відповідні документи і піднімуть прапор України перед Палацом Ради Європи, Україна як рівна серед рівних посяде своє місце у цій інституції.

У нашій парламентській делегації були представники різних політичних сил, але всі ми там відстоювали інтереси держави, України. Отож якщо в нас і є певні внутрішні суперечності, то вони залишаються вдома. Зрештою, якщо є якась внутрішня суперечка в державі — це нормальне явище, бо воно етапне, перехідне. Відчуття вищості загальнодержавних інтересів над усіма іншими ми продемонстрували за ці кілька днів. І нам треба керуватися цим завжди.

А ось точка зору інших членів делегації.

В'ячеслав Чорновіл: Я хочу підтвердити ту думку, що ми були в основних питаннях єдині. Мене дуже радує, що в зовнішньому аспекті прийшли до того, що стали рівноправними в європейській сім'ї.

Ми взяли на себе зобов'язання до червня прийняти Конституцію України, створити Конституційний суд, новий виборчий закон. І разом з тим змінитися в думці, що Конституція не повинна стати дублем Конституційного договору, а бути справжнім Основним Законом.

Валентина Гошовська: Сталася дуже велика подія в нашій державі. Хотіла б зауважити, що це не просто Європа приймає нас до себе, а ми йдемо у Європу зі своєю культурою, своїми традиціями. Відбувається взаємопроникнення наших культур і політики в цілому.

Борис Олійник: Делегація наша працювала чітко, ми зробили все належне для вступу до Ради Європи. І робили це чесно, не за рахунок інших.

Європа — це родина, побудована на взаємній довірі. Ми діяли так, що до нас претензій ні від кого немає.

Я вітаю усіх співвітчизників з тим, що за вступ України до Ради Європи було проголосовано одностайно.

Євген Супрунюк, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим: На засіданні Парламентської Асамблеї Ради Європи зазначалося, що Крим зробив значний внесок у ту атмосферу, що складалася довкола прийняття України до Ради Європи, і з цього щиро радію. На терені колишнього СРСР ми показуємо приклад цивілізованих стосунків центру і автономії.

Запитання кореспондента газети «Голос України»: Як відбувався процес прийняття такого важливого рішення у Страсбурзі? Чи були якісь зауваження щодо зовнішньої і внутрішньої політики України, побажання внести певні корективи до цієї політики, чи все відбувалося, як кажуть, мирно й гладко?

Олександр Мороз: Усе йшло нормально, так, як ми й розраховували. Хоча було внесено десь 15 поправок до документів від європейського юридичного комітету. Ми це нормально сприймаємо, в цьому напрямі працюємо. Бо знаємо, що й інші європейські держави, які вже давно перебувають у складі Ради Європи, мають також відповідні зауваження й претензії. До нас, наприклад, було зауваження щодо існування смертної кари в Україні.

А ось інший, приємний аспект. У нас на законодавчому рівні реалізовано права людини, національних меншин. І це сприйнято в Європі як свідчення демократичності й стабільності нашої правової системи і, зокрема, спричинило, за словами представників інших країн, таку одностайність під час голосування за прийняття України до Ради Європи, якої досі ніколи не спостерігалося.

У цілому ж, як я вже казав, довкола прийняття України панувала надзвичайно доброзичлива атмосфера.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Знайомтесь: це — Україна

Три десятки робіт фотомайстрів-журналістів Українського національного інформаційного агентства було представлено на виставці, що експонувалася у фойє Палацу Європи у дні роботи вересневої сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи. Виставку змогли побачити не лише парламентарії європейських країн, які беруть участь у роботі Парламентської Асамблеї Ради Європи, а й школярі, студенти, туристи, всі охоче відвідують Страсбург.

Президент Парламентської Асамблеї Ради Європи Мігель Мартінес, чиє перебування в Україні також знайшло відображення на виставці, в інтерв'ю українським журналістам підкреслив, що вступ України до Ради Європи був його мрією, і ця мрія вже фактично збулася. Мігель Мартінес повідомив про свій намір обов'язково відвідати Україну — 37-у державу — учасницю Ради Європи. Найвірогідніше, що візит відбудеться у грудні.

Олександр БІЛИК, «Голос України»

ПРОВОКАЦІЯ НИЗЬКОГО ГАТУНКУ,

або Що стоїть за рішенням УЄФА

Скандал тижня

Минулої середи відбулися чергові матчі Ліги чемпіонів. На жаль, без київського «Динамо». Спостерігаючи за фрагментами матчу «Порто» — «Ольборг», мимоволі порівнював дії датчан з киянами. За всієї поваги до підопічних З. Піонтека, не зміг роздивитися в їхній біганині футбольної думки. Навіть самовіддана гра голкіпера Томаса Гілла не компенсувала відсутності комбінаційної атаки, несподіваного ходу, якому хочеться аплодувати незалежно від того, якій команді належить твоє серце. Не було у виконанні датчан Великого футболу. Та, очевидно, хтось був дуже зацікавлений у тому, щоб замінити в турнірі «Динамо», яке виграло три матчі в гарному стилі, на менш сильну команду. Хто?

Навряд чи таку зацікавленість виявляли у штаб-квартирі УЄФА. Треба віддати належне цій організації та її президенту панові Йохансcону: останнім часом багато зроблено для піднесення престижу європейського футболу, його видовищності. По суті, пан Йохансcон і є батьком Ліги чемпіонів, яка враз своїм запалом пристрастей завоювала серця шанувальників футболу. Планку Ліги чемпіонів було піднято високо, і середнячки її узяти не могли. Честь і хвала за це панові Йохансcону та його однодумцям.

(Закінчення на 11-й стор.).

Ювілей тижня

Василь ІВАНЕНКО, журналіст

«ЧЕРВОНА РУТА» — КВІТКА НАДІЇ

Знаменитій пісні — 25 років

ДВАДЦЯТЬ п'ять років тому у вересневі дні на Театральній площі Чернівців уперше пролунала пісня Володимира Івасюка «Червона рута». Звідси почався її тріумфальний політ до людських сердець, який триває й тепер. Мистецькі шедеври не старіють.

Чому саме на Театральному майдані розцвіла запашна квітка «Червоної рути»? Річ у тому, що звідси транслювали музично-розважальну програму Українського телебачення «Камертон доброго настрою». На той час вона була найпопулярніша і пропагувала українське пісенне мистецтво, відкривала нові таланти. У програмі надавали ефір кожній області, щоб ті могли якнайширше показати свої творчі сили. У вересні 1970 року дійшла черга й до Буковини.

Автори передачі на чолі з режисером місцевого телебачення Василем Стріховичем вирішили, що найкращим місцем для неї може бути Театральний майдан, бо це справжня окраса старого міста. Стріхович завжди вирізнявся режисерською винахідливістю. Не зрадив собі він і цього разу, дозволивши дебютувати у відповідальній передачі ще маловідомому тоді Володимирові Івасюку з невідомою піснею.

Режисер (а він відкрив на Буковині чимало талантів) ще під час студійного запису фонограми відчув: пісня — непересічний твір, вона знайде дорогу до людських сердець. Василь Стріхович кілька днів працював над її аранжуванням. Спершу хотів, щоб приспів супроводжувала скрипка або флейта. Потім у нього сяйнула думка: потрібен проникливий жіночий голос, щоб підсилити романтичність пісенної канви.

У такому варіанті й прозвучала вперше «Червона рута» в ефірі. Виконав її Володимир Івасюк, підспівувала йому Ляля Кузнецова.

Після виходу передачі в ефір Чернівецьке телебачення отримало сотні листів-відгуків на цю пісню. А зі Спілки композиторів України пролунав грубий окрик: чому створюється ажіотаж навколо молодого невідомого автора?

Тим часом «Червона рута» полинула у світи. Наступного року вона пролунала в передачі Московського телебачення «Пісня-71» в чудовому виконанні Володимира Івасюка, Назарія Яремчука та Василя Зінкевича. Сприяла її популяризації і стрічка «Червона рута», зазнята згодом Укртелефільмом.

1974 року пісня прозвучала на урядовому концерті в Маріїнському палаці з нагоди приїзду до Києва Л.І.Брежнєва. Після виступу до солістів «Смерічки» вайлувато підійшов сам генсек. Він тиснув їм руки, вручив по гвоздиці. І запитував, спершу керівника ансамблю композитора Левка Дутковського: «Вы написали «Червону руту»?» Той розгублено відповів: «Ні». Потім те саме повторив і Назарієві Яремчукові та Василю Зінкевичу. Але хлопці також заперечили. Тоді Брежнєв сказав: «Не скромничайте, я же знаю, что вы написали».

З Києва Леонід Ілліч повіз касету із записом цієї пісні. «Она будет напоминать мне об Украине», — сказав генсек.

Багато співаків і співачок бралися за виконання пісні. Але найкраще, найяскравіше зробило це, на думку фахівців, чудове тріо у складі Володимира Івасюка, Назарія Яремчука та Василя Зінкевича. Вони були однодумці, тому й найпереконливіше передали дух «Червоної рути», допомогли увійти їй до скарбниці нашого пісенного мистецтва.

Тепер у квартирі Івасюків створюють меморіальний музей родини Івасюків. Буде в ньому окрема експозиція, присвячена «Червоній руті», де займуть, звичайно, місце й численні листи.

Хтось із друзів Володимира Івасюка назвав «Червону руту» квіткою української надії. Влучна характеристика. Бо від шедевру в ті тоталітарні часи повіяло українським духом, він підбадьорив цілу плеяду молодих митців.

З «Червоної рути» почала відлік сучасна українська естрадна пісня.

Демарш тижня

«РОЗРИВАЄМО З ВАМИ СТОСУНКИ»

ПРЕДСТАВНИКИ вугільних профспілок Донбасу піддали різкій критиці позицію народних депутатів України від вугільних регіонів у зв'язку з їх «відверто антивугільною політикою у Верховній Раді».

На нараді представників профспілок і трудових колективів шахт було прийнято відкритого листа на ім'я народних депутатів України, обраних від вугільних регіонів. У ньому, зокрема, сказано: «У нас немає правових норм відкликання вас із Верховної Ради, та у нас є громадянське й моральне право сказати про те, що ми в односторонньому порядку розриваємо з вами стосунки».

На думку представника ЦК профспілки працівників вугільної промисловості Віктора Держака, «антивугільна політика» парламенту виявляється в блокуванні створення фонду розвитку паливно-енергетичного комплексу, а також у наданні лише однієї десятої частини капіталовкладень, потрібних для вугільної галузі.

На нараді було прийнято рішення провести 2 жовтня попереджувальний страйк з вимогами своєчасної виплати зарплат, збільшення державних дотацій вугільній галузі, виконання в повному обсязі тарифних угод.

«Якщо після попереджувального страйку Верховна Рада не перегляне своїх позицій, — заявив В. Держак, — шахтарі залишають за собою право провести страйк з політичною вимогою — розпуску Верховної Ради».

Інтерфакс-Україна.

P.S. Страйки, звичайно, річ впливова. Тільки звідки ж тоді у бюджеті гроші візьмуться, коли всі страйкуватимуть? Їх і так вельми обмаль. Звідси й труднощі. А Верховна Рада будь-якого складу грошей не продукує...

Летять «качки» із ГРТ

У ШТАБІ УНА, а також черговий по Старокиївському райвідділу внутрішніх справ в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» спростували повідомлення Громадського російського телебачення про те, що вночі на середу в Києві відбувся марш протесту активістів УНА.

Це повідомлення пролунало в ефірі у випуску новин ГРТ о 18.00 в середу.

За висновками низки київських тележурналістів, кадри нічного ходу, використані ГРТ як головний відеоряд для повідомлення, було знято 15 листопада 1994 року у Львові.

Крім того, військовий комісар Севастополя полковник Володимир Тищенко також спростував повідомлення ГРТ про факти призову на службу до Збройних Сил України тих юнаків-севастопольців, котрі мають російське громадянство.

Питання тижня

Олег ДАМСЬКИЙ, журналіст

Українка — ніжна дружина чи войовнича феміністка?

НАПЕРЕДОДНІ рибного четверга була жіноча середа. Саме цього дня представниці жіночих організацій обговорювали болюче питання — як їм жити далі?

Феміністичний рух в Україні набирає обертів. Жінка довго чекала, щоб чоловік навів порядок у домівці, забезпечив достаток. Таба! Терпіння хранительки домашнього вогнища луснуло — вона вирішила взяти кермо влади у власні руки.

Україна ратифікувала Міжнародну Конвенцію про дискримінацію прав жінок. На думку депутата парламенту, голови нещодавно створеного Національного жіночого комітету Олени Крандакової, «каструльними» бунтами нічого не домогтися. Боротися за свої права треба дипломатично. І хоча де-юре в нашій державі немає ніякої дискримінації прекрасної половини, де-факто вона має місце. Жінці важче ... політику.

Ущемлене право під час одержання робітничої вакансії — роботодавцеві невигідно брати співробітника, обтяженого домашніми турботами, дітьми та походами по магазинах. Тому у безробіття — жіноче обличчя... У соціальному плані держава не може забезпечити дійову допомогу «ніжній квітці». Тому співвітчизниці здебільшого змушені турбуватися про себе самі — заробляти на кусень хліба, утримувати сім'ю, виховувати дітей. Утім, за що боролися...

Звалививши на свої тендітні плечі непосильний тягар проблем, багато хто із представниць прекрасної половини незадоволені своїм становищем. Проте у своїх бідах почасти вони винні самі — привчили чоловіків, мовляв, їхні соціальні обов'язки може виконувати жінка. Олена Крандакова переконана: щоб виправити ситуацію, яка склалася, потрібно стати до мирних переговорів з чоловіками. Виховуючи в них почуття власної гідності та відповідальності, слід ставитися до сильної половини, як до рівних партнерів.

Українка завжди славилася красою, розумом і працездатністю. За багато років у наших жінок сформувався особливий, національний, менталітет, і модний феміністичний одяг американок українкам не личить. Західні подруги вочевидь перестаралися в боротьбі за свої права: ображаються, коли чоловік виявляє турботу — допомагає вийти з транспорту, сумку піднести...

Активізація жіночого руху — добрий привід замислитися чоловікам. Якщо вони найближчим часом не наведуть порядок у країні і не нагодують сім'ї, «баб'ячий» бунт неминучий! І тоді тільки тримайся!

Виставка тижня

НАМ Є ЩО ПОКАЗАТИ, ВАМ Є ЩО ПОДИВИТИСЬ

БІЛЬШ ЯК 80 експонентів взяли участь у третій спеціалізованій виставці «Інформатика і зв'язок-95».

За словами міністра машинобудування, ВПК і конверсії Валерія Малєва, підприємства його відомства пропонують на світові ринки цілком конкурентоспроможну продукцію, як-от систему зв'язку С-32, що не поступається кращим зразкам європейських електронних АТС. Або продукцію АТ «Українські радіосистеми», яку репрезентував на виставці президент товариства Віктор Кравченко. До речі, саме це акціонерне товариство, завдяки науковому, інженерному та організаційному потенціалу, викликає жваве зацікавлення інвесторів за межами України. Причому право співробітничати з АТ закордонні інвестори виборюють на конкурсних умовах. Зі свого боку АТ «Українські радіосистеми» спонсорує українські науково-дослідні заклади не менш як на 20 мільярдів карбованців. Тому не випадково до цієї виставки придивлявся не тільки Валерій Малєв, а й міністр оборони Валерій Шмаров і міністр фінансів Петро Германчук.

Агентство «Телепресінформ».

Конфуз тижня

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Нефантастична пригода на фестивалі фантастів

Багато чого може зникати. От, скажімо, космічний корабель у безвісті Всесвіту. Чи там, з примхи якогось Барабашки, меблі з квартири. Або призи — статуетки Дюка, призначені письменникам-фантастам. Перше ... цілком може бути, вже описані ... письменників, що зібралися на свій міжнародний ... фестиваль «Фанкон» до Одеси. «Може бути ... прочитати привезених ними на конкурс, ще не встиг, — отож достеменно не знаю, ... припускаю. А от про статуетки Дюка, можу стверджувати, ще не написав ніхто: надто свіжий і надто несподіваний сюжет. Оті чудові мініатюрні статуетки-призи з емблемою «Фанкону» були виготовлені, їх навіть показували всім присутнім на урочистому відкритті фестивалю, а на день його закриття — раптом зникли. Всі дев'ять — саме стільки призів мали вручати переможцям у різних номінаціях. Яким чином зникли, коли, куди? Хто з організаторів форуму стенав плечима, хто зводив догори очі. Фантастика! Може, то витівка якогось героя-чаклуна із пропонованих на конкурс творів? А чи когось із письменників-фантастів, що не став призером, а чудасію опанував?

Хоч би як там було, а довелося вручати переможцям — волгоградцю Є.Лукіну і В.Рибакову та С.Логінову з Санкт-Петербурга, харків'янину Д.Громову й ... з Томська, москвичі К. С.Кудрявцеву ... (Олександр) Лур'є з Ізраїлю ... Котлові й О. (Олегу) Ніколенку з Тілю, В.Пищенку та О. ... Пообіцявши, ... располя — лише дипломи. ... що призи, після їх повторного виготовлення, їм обов'язково надішлють поштою. Якщо, звісно, вони знову не випаруються дорогою.

А загалом фестиваль фантастики «Фанкон», започаткований в Одесі ще 1988 року й відновлений тільки тепер, пройшов, як свідчать його учасники, на рівні: були цікаві виступи самих письменників і тих, хто вирішив їх привітати, концерти талановитих артистів і показ фантастичних фільмів, книжковий ярмарок і виставка художників — теж, само собою, фантастів. І дев'ять чарівних красунь із школи грацій «Альфа» подарували кожному з переможців, замість зниклих призів, теплі цілунки. Фантастика!

Одеса.

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, «Голос України»

Завтра — Міжнародний день музики

Чи може марш бути народним

ОФІЦІЙНОЇ презентації цієї книжки ще не було, та ми маємо сигнальний екземпляр і раді представити її читачам перед Міжнародним днем музики.

А книжка ця — про історію знаменитого «Запорізького маршу», Ви, без сумніву не раз чули його. Вона незвичайна, як і сам твір. Коли і де народилася мелодія маршу, сьогодні визначити важко, зате достеменно ясно: джерело його в глибині віків і в народній душі. Зберіг її для нащадків відомий роменський кобзар Євген Адамцевич, перейнявши від своїх учителів.

«Я зрозумів, що такий твір має звучати масштабно й велично, — пише у спогадах народний артист України, художній керівник і головний диригент Державного оркестру народних інструментів України Віктор Гуцал. — Написати новий твір на основі цього маршу стало для мене першочерговим завданням... Мелодія заполонила мене, ввійшла в мою душу і серце. З неї почали виростати нові музичні фантазії, образи, емоції, думки».

А було це у пам'ятні шістдесяті. Патріотичні діячі культури — співак Сергій Козак, письменник Олександр Чумак, диригент Яків Орлов та інші боролися за створення українського оркестру народних інструментів. В яких інстанціях вони побували і що там вислухали, тепер, може, не варто й переповідати, основне — вони перемогли. А Віктор Гуцал завершив роботу над маршем.

Уперше він прозвучав у Національній опері 12 квітня 1970 року. І тоді, і не раз пізніше люди вставали, слухаючи натхненну музику. У ній, здається, звучить вся наша історія — і оте «засвіт встали козаченьки», і «попереду Дорошенко», і багато іншого, чого не передати словами, що торкається глибин душі і народжує високі патріотичні почуття.

Сьогодні марш звучить у концертних залах, по радіо, він у репертуарі самодіяльних колективів. Нерідко його виконують, не оголошуючи (а то й не знаючи автора). Називають марш то «запорізьким», то «козацьким»... Так відбувається, коли твір стає народним.

Але було й інакше. В 1974 році українські артисти виступали в Москві, на концерті були присутні керівники Радянського Союзу. Цього у книжці нема, та розповідають, що програмка концерту потрапила й до рук тодішнього головного партійного ідеолога Суслова. Навпроти назви маршу і прізвища автора він написав: «Уничтожить».

І почалося... Твір тихо зникав з репертуарів. Якісь люди, далекі від музики і багато ще від чого, приходили, копирсалися в нотах, намагаючися знайти щось від пісень січових стрільців — то був би неабиякий «компромат». Віктор Гуцал змушений був залишити оркестр (він був другим диригентом).

Сьогодні музика маршу з нами. Мимоволі хочеться навести слова відомих людей про цей твір.

Олесь Гончар: «Козацький марш» — справжня перлина української музики, невмирущий твір, явлений самим народом».

Композитор Євген Станкевич: «Коли я почув уперше «Запорізький марш», мені здалося, що я його чув з дитинства».

ЗАПОРІЗЬКИЙ МАРШ

Борис Патон: «Запорізький марш» прийшов з глибин віків, відкрив космічність козацької душі і захопив своєю животворною енергією».

Борис Олійник: «... пробудив ті глибинні струни, які мовчки лежали в генетичному коді приспаного національного самовідчуття... Сьогодні ми вклоняємося і його першим виконавцям, і першим диригентам. І, зрозуміло, — Віктору Гуцалу — хай Бог дарує йому творчого многоліття!»

Приєднуємося до цих побажань. Додамо тільки, що у цій гарно виданій книжці (з допомогою видавничого дому «Вік ЛТД» та доброчинного фонду «Ар'янна») є портрети причетних до маршу, автографи видатних діячів культури й науки, а ще — більше двадцяти сторінок нот.

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

«Ми повинні працювати для держави

навіть тоді, коли з нами не схочуть знатися»...

ЯКИМ він помандрував з рідного Стеблева у далекі чужі світи — юним, вродливим, замріяним — таким і повернувся на батьківську землю. Тернопільський скульптор Іван Сонсядло зумів відтворити одухотворений образ митця, закоханого у прекрасну і вічну душу свого народу, в свою Україну. Дивишся на пам'ятник і здається — ось-ось оживе стрімкий політ руки, зійде з постаменту найкращий стеблівський танцівник і заспіває земля під парубоцьким гопаком.

Ім'я Василя Авраменка, як і багатьох інших діячів української культури, закинутих трагічною долею на чужину, було майже невідоме на Батьківщині. Більшовицький режим, розкраявши світ на білу і чорну частини, намертво опустив між ними завісу. Її свинцеві шати глушили мільйонноголосі стогони катованого голодом народу, зойки безвинно розстріляних жертв — годі було почути зболене слово туги за отчим домом, слово тихої любові, втіленій у музиці, віршах, танці...

Саме на тридцяті роки припадає розквіт непересічної особистості, яскравого таланту Василя Авраменка. А до цього, виконуючи доручення уряду УНР — вивезти в еміграцію Український ансамбль народного балету і танцю — колишній хореограф, етнограф, актор національного театру Миколи Садовського опиняється в 1921 році у Польщі. Відразу 26-річний маестро організовує там школу українського народного танцю. Перші гастролі його танцюристів по Чехословаччині, Польщі, Угорщині принесли йому успіх і славу. Однак не лише овації і захоплені відгуки публіки супроводжували українських артистів. Патріотичні настрої керівника ансамблю були не до вподоби польським властям. Йому погрожували, не раз арештовували, і в 1925 році Авраменко змушений був переїхати до Канади. Всього півроку знадобилося йому, щоб започаткувати там свою хореографічну школу, підготувати танцівників і здобути на так званій Світовій виставі, що відбувалася на той час у Канаді, друге місце. Це стало справжнім відкриттям українського національного мистецтва. Про Авраменка та його ансамбль захоплено писала преса, гастролі по Канаді супроводжувалися незмінним аншлагом.

Проте найбільша слава і визнання чекали на українського маестро у США. Виступаючи у багатьох штатах, найбільших містах країни, Ансамбль українського народного танцю підкорив глядачів незрівнянною красою, гармонією музики, танку, барвистих строїв. Апофеозом цих виступів став концерт на сцені Метрополітанської опери в Нью-Йорку, де сімсот українських артистів на очах у захоплених глядачів витворили грандіозний танцювальний феєрверк з «Чумаків», «Гречаників», «Козачка подільського», «Гопака колом з вільним солю», «Великодніх гаївок», «Коломийок-сіянок»... Знаменита опера була приголомшена прекрасним видовищем.

Після тріумфу у Нью-Йорку ансамбль В. Авраменка запросили до виступів у Білому домі. Президента США, сенаторів, конгресменів полонило чарівне мистецтво українського народу. Розпочався тріумф українського танцю по всьому американському континенту.

Натхненно пропагуючи хореографічне мистецтво на сценах Європи і Америки, Азії та Австралії, Василь Авраменко ні на мить не забував про його майбутнє, розвиток і збереження. Підсумком багаторічної педагогічної праці стала його книга «Українські національні танки, музика і стрій», а висловлюючись по-сучасному, — бестселером для хореографів усього світу.

Простежуючи подвижницькі шляхи українського Маестро, не можна не схилитись у пошані перед щедротою і працелюбністю його таланту. Поставлені й описані митцем сотні українських народних танців склали енциклопедію хореографічного мистецтва нашого народу. Дивовижно, але саме Авраменку належить і створення у 30-х роках перших звукових фільмів на теми українського мистецтва. Його «Наталка Полтавка», «Запорожець за Дунаєм» та інші відкривали світові Україну. Найвидатнішою роботою цієї геніальної людини став фольклорний звуковий фільм «Тріумф українського танцю», котрому митець віддав понад 25 років праці.

Більш як 60 літ свого довгого життя Великий Майстер прожив далеко від Батьківщини. Що підтримувало його дух? Що додавало сил плекати рідне слово, творити, примножувати народну пісню у рухах, об'єднуючи навколо неї українців по всіх чужих землях сущих? Відповідь знаходимо у пекучих рядках Василя Авраменка, звернених до земляків: «Ми маємо працювати для України не лише тоді, коли нас будуть вітати, ... але й тоді, коли не схочуть із нами знатися, а навіть камінням кинуть...»

І він працював для України. Віддано, самозабутньо, жертовно.

Останні роки багатотрудного життя Василь Авраменко прожив у Нью-Йорку, в родині Іванни та Мар'яна Коців, котрі дали патріархові прихисток і душевне тепло. За два місяці до відходу на вічний спочинок батько української хореографії написав заповіт: «Я вирішив, щоб ... прах мій захоронили на вільній Україні в рідному Стеблеві... Мої архіви разом з моїм прахом повинні бути повернуті на вільну Україну».

Помер Василь Авраменко 6 травня 1981 року. Заповіт Авраменка виконано — його прах перевезено зі США в Україну і перепоховано поруч з батьками, братами, сестрою на Зароснянському цвинтарі у рідному Стеблеві.

Минулого літа на батьківщині митця відбулися ще дві зворушливі події: відкриття пам'ятника видатному хореографові і передання архіву, особистих його речей Корсунь-Шевченківському історико-культурному заповіднику. Невдовзі у Стеблеві відчинить двері меморіальна кімната Василя Авраменка, де й розміститься експозиція переданих матеріалів.

А на мальовничих схилах красуні-Росі відбувся перший Всеукраїнський фестиваль народного танцю, присвячений 100-літньому ювілеєві Василя Авраменка. Тисячі танцюристів з різних областей України, гості з Кубані, Молдови присвятили батькові української народної хореографії натхненну танцювальну феєрію «У черкаському краї цвітуть рушники». Згодом, передбачають його організатори, цей фестиваль стане традиційним, міжнародним. Щоб кожної весни у Стеблеві і Корсуні-Шевченківському цвіли диво-рушники народної творчості, буяла краса українського танцю. Про це мріяв, у це вірив син України.

Черкаська область.

Поезія з Медових Печер

Усім відомі євангелійні формули: «Спершу було Слово, і Слово було Бог», «Устами дитини промовляє істина», «Покайтеся, і станете, як діти»... Людина створена за образом і подобою Божою і має в собі геніальність з гена та Богонатхненність з Неба. Не можна підмінити чи повторити великої містерії творення світу, але можна і треба продовжити творящість, яка є підставою оновлення і запорукою життєвості кожного покоління. Творча імпровізація «під'єднує» дитину до високих інформаційно-енергетичних програм світобудови, до безсмертного пульсування Святого Духа, великої космогонічної гри, які й формують у радості та любові неповторний світ особистості, творять дедалі нові світи образів художніх.

Слово-образ плекає здоров'я дитини, її долю, розкомплексовує від схоластики зоднаковіння і психологічної залежності, прихиляє до співтворчості з іншими. Найчастіше поезія виростає із співпереживання, артистичного перевтілювання, вживання у роль, але найживучішою є така реальність, коли поезія стає способом жити.

Є у Львові школа, і вчаться в ній гарні й неповторні хлопчики й дівчата. Пишуть вірші й казочки, малюють картини й розмальовують Великодні писанки, водять «Козу» та «Вертеп», майструють іграшки [illegible] глини, дерева й полотна. [illegible] із соломи й готують [illegible] А ще співають і танцюють, [illegible] театральні вистави, вчаться музикувати, всотують українську звичаєвість і Календар, задумуються над смислом життя і красою світу, видобуваючи Мед Поезії із таємничих Медових Печер. Це така вулиця у Львові, на якій поселилися маленькі поети авторської народознавчої школи Марії Чумарної. Не питайте їх, що таке поезія, — цього ніхто не знає. Одне в одного питаємо, а відповіді — в Бога. Очевидно поезія — це Таїна, свята справа, і всі, хто береться за перо, мають прислухатися до голосу своєї душі, до невичерпної Божої криниці і не плювати в неї...

Усе минеться, а Правда і Поезія зостануться. Отож нехай ростуть діти тихо і безстрашно, як трава [illegible], а українські поети добре дбають, щоб [illegible] навесні, бажання не стали захланним [illegible] наші божисті натхненно, і вам відкриються [illegible] жаданням. Творіть [illegible] ворота Раю!

Богдан ЧЕПУРКО, заступник [illegible] директора з науково-методичної роботи, керівник студії «Великдень».

Львів.

Оленка УНГРИН, 10 років [illegible]

***

Колись давно цвіли
у гаю квіти.
Колись давно упала в гай роса.
Колись давно сміялись
в гаю діти.
Колись давно
Син Божий воскресав.

Богдана ГАЙВОРОН[illegible]ЬКА, 11 років, [illegible]в

Птиця Матерсва

(За книгою Велеса)

Птаха Матерсва —
то богиня є,
Усім русичам вона хліб дає.
І не тільки хліб, але й воду,
[illegible]
Хлопцям мужність,
дівчатам вроду.
Головою вона порушує,
Срібло-золото
з гребня струшує.
Має птиця пір'їни різні[illegible]
Сині, жовті, золот[illegible]
Птаха Мат[illegible], срібнії.
[illegible]ерсва —
[illegible] то богиня є
[illegible] життя вона всій Русі дає.

Зоряний вірш

Коли зорі грішать
І збиваються зі своїх орбіт,
Їх наказує Бог.
І вони летять,
Охопивши палаючі голови
Руками,
І згорають
Між праведністю і грішністю,
Так і не торкнувшись
Землі.

Леонід АБРАМЕНКО, старший радник юстиції

Була така партія — козацька

Молох

***Переглядаючи** архівні кримінальні справи (згідно із законом «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні»), знайомлячися з діями і поглядами засуджених за «контрреволюційні» чи «особливо небезпечні державні злочини», мимоволі бачиш: яка ж вона була жорстока, репресивна машина! А ще видно, як по швах тріщать компартійні твердження про непорушну суспільно-політичну єдність в імперії — існувала вона тільки в лозунгах та постановах партії.*

Навіть із шкільної історії відомо: у роки революції і після неї було чимало різноманітних партій, спілок тощо. Майбутнє країни вони бачили по-різному — і це природно. Часом у партіях було всього по декілька чоловік, але вони були, діяли, а потім зникали під жорнами репресивної машини.

У мене на столі — котра вже! — незвичайна кримінальна справа. Звинувачувалася група молодих людей, переважно київських студентів. Що тоді діялося на нашій землі — відомо, і вони вирішили, що не годиться бути осторонь долі України, осторонь державотворення. Маючи досвід участі в гуртках колишніх реальних училищ, вони дійшли думки: на Україні доцільно встановити владу Української самостійної республіки з національною диктатурою. Для цього потрібно створити партію, яка стала б рушійною силою в побудові такої держави.

Її створили і назвали так: Українська національно-козацька партія. Це було у 1924 — 1925 роках.

Організаторами і творцями були: колишній студент, домашній вчитель Василь Артеменко та Іван Шумигора, уродженець села Маньківка Гайсинського повіту Подільської губернії, студент кооперативного технікуму. Він мешкав у Києві з дружиною і двома синами.

До них приєдналися Вікторія Басович, її чоловік Андрій, секретар лісоінженерного факультету Київського сільськогосподарського інституту; Михайло Поліщук-Савченко, студент Київського меліоративного технікуму, Леонтій Недерський, хімік-апаратник; Максим Кулінич із села Харківці Прилуцького округу Полтавської області, сторож і студент робфаку Київського сільськогосподарського інституту.

Артеменко і Шумигора в бібліотеках міста наполегливо вивчали відповідну літературу і створили статут Української національно-козацької партії, програми з різних питань партії і життя держави і, нарешті ... «Конституцію Української республіки».

Читаючи ці документи, які дивом збереглися в матеріалах справи, захоплюєшся їх ставністю і послідовністю. Крізь наївні твердження проглядають досить прогресивні, навіть сучасні положення. В текстах часто використовуються козацькі терміни, зустрічаються посилання на творчість Тараса Шевченка.

Тут відображено питання і народного господарства, яке значною мірою базується на приватній власності, і оборони держави, положення щодо школи, друку, спілок, церкви, національних відносин, де утверджується рівноправність громадян різних національностей і захист державою національних меншин, дружні стосунки з іншими країнами тощо.

Документи сповнені патріотичними щодо України прагненнями, а незалежність і самостійність України — їх основа. Більшість із них підписав Артеменко, який вибрав собі псевдонім — Ярема Коршак.

Тоталітарна система, зрозуміло, не могла терпіти якоїсь альтернативи, та ще й у вигляді козацької партії, яка нагадує українцям про колишню державність України, козацьку славу, вольність і незалежність.

Усім переліченим особам було пред'явлено обвинувачення у створенні й участі в «контрреволюційній» організації. До них приєднали ще М. Мінченка, О. Зайченка та М.Лозицького. Артеменка, Шумигору і Басович звинуватили ще й у наданні допомоги «міжнародній буржуазії» ...

Під час розслідування справи вони, мабуть, уже знали, що на якусь пощаду розраховувати не можуть. Вікторія Басович, піклуючись про свою малу дитину, згадала свого старого знайомого і звернулася до нього з листом — попросила допомоги. Та вийшло ще гірше: високопоставлений чиновник з листом Басович пішов, як і слід було чекати в обстановці тотальної підозри, — до ГПУ ...

Десять чоловік опинилися на лаві підсудних.

За вироком надзвичайної сесії Київського окружного суду від 17 жовтня 1927 року Артеменко В.А., Шумигора І.І. розстріляні і, згідно з актом від 5 листопада 1927 року, їх трупи «без всякого ритуалу передані землі». Де саме, невідомо, може, в Биківні, де розстріляли, як відомо, тисячі невинних.

Вікторію Басович засудили до 10 років позбавлення волі, Басовича А.Ф., Поліщука М.Х. і Недерського Л.К. — до 3 років позбавлення волі, Кулінича М.Д. — до одного року.

Доля тирічної доньки Басовичів — Зіни — невідома... Мінченка, Зайченка і Лозицького суд виправдав (тоді ще, мабуть, мав таку сміливість)...

Одержавши заяву сина І. Шумигори — Олександра Шумигори з Білої Церкви, прокуратура Києва, згідно із Законом України «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні», у позачерговому порядку перевірила цю справу і, переконавшись, що всі семеро засуджені незаконно, — реабілітувала їх.

Ось така справа. Відомо, що у 1930 році Андрій Басович розділив долю Артеменка і Шумигори — був знову засуджений у Черкасах, цього разу до розстрілу, а Поліщук-Савченко у тому ж 1930 році засуджений до 5- ти років позбавлення волі.

Доля решти членів козацької партії, на жаль, невідома. Це, власне, й усе. З метою відновлення історичної правди і справедливості ми й вирішили бодай коротко розповісти читачам про нашихлюдей, які мислили нетрадиційно, пристрасно й палко бажали щастя Батьківщині.

Як заєць Дарія виручив...

Джерела

***Історія** знає чимало курйозів, які часом давали несподівані наслідки. Один із таких випадків записав Геродот з Галікарнаса, який народився майже за п'ятсот років до Христа. Четверта книга його «Історії» називається «Скіфія» і стосується минулого нашої батьківщини.*

Детально розповідає Геродот зокрема про навалу на Скіфію перського царя Дарія. Скіфи, як відомо, не злякалися армади і успішно вели з нападниками, сказати сучасними термінами, партизанську війну, заманюючи ворога углиб держави і виснажуючи його, готуючись до генеральної битви. І цей день настав...

Пропонуємо вашій увазі (дещо скорочені) окремі розділи «Скіфії».

126. ...послав Дарій кіннотника до скіфського царя Іданфірса, щоби йому переказав: «Дивний чоловіче, чому ти постійно втікаєш, хоч маєш змогу вибрати щось із двох (можливостей)? А саме, якщо думаєш, що можеш протистояти моїй силі, то спинися, покинь блуканину й проведи бій; коли ж гадаєш, що ти слабший, то кинь тікати, принеси в дар (мені) як своєму панові землю й воду і розпочни переговори».

127. На те цар скіфів, Іданфірс, сказав таке: «Мої справи такі, персе. Я ще ніякої людини (досі) не злякався і не втік перед нею давніше, отже, й тепер від тебе не тікаю; я нічого іншого не роблю тепер, лише те, що я звик робити в мирний час. А що я не воюю з тобою, то й це тобі поясню... ми маємо батьківські могили; ось відшукайте їх і спробуйте знищити, і тоді побачите, чи будемо воювати з вами за могили, чи ні. Це про битву. А своїми панами я визнаю лише Зевса, мого предка, й Гестію, царицю скіфів. Тобі ж замість дару — землі й води — пошлю такий дар, як тобі належиться послати; а за те, що ти назвав себе моїм паном, будеш іще відповідати».

131. ...царі скіфів послали до Дарія посла, що ніс йому в дар птицю, мишу, жабу і п'ять стріл. Перси питали того, що приніс, про значення тих дарів; та він сказав, що не має іншого наказу, лише віддати це і швидше вертатися. Він сказав персам, що як вони мудрі, то нехай самі розгадають, що означають ті дари.

132. Це почули перси й стали радитися. Дарієва думка була така, що скіфи віддали йому самих себе, землю й воду. Він пояснював це тим, що миша живе в землі й їсть ту саму поживу, що й людина, жаба живе у воді, а птах найбільше подібний до коня; стріли ж означають, що вони передають (персам) свою (воєнну) силу. Такої думки був Дарій. Протилежна цій думці була Гобрієва, одного з тих сімох, що побили магів. Він так пояснив значення дарів: «Якщо ви, перси, не станете птахами й не полетите в небо, або не станете мишами й не сховаєтеся під землю,або жабами й не скочите в болота, то не повернете назад, а загинете від цих стріл».

134. ...скіфи після того, як Дарій дістав дари, вишикувались у лави, піхота й кіннота, щоби битися з персами.Коли вже скіфи готові були до битви, вскочив між них заєць, вони побачили його й кинулися всі за ним. Коли між скіфами почалося таке замішання й крик, запитав Дарій, чого ж такий крик між ворогами, а дізнавшися, що вони женуться за зайцем, сказав до своїх звичайних співрозмовників: «Ті люди нас цілком зневажають. Тепер бачу, що Гобрій правильно говорив про скіфські дари. А що і я тепер так само думаю, що треба нам добре порадитися (що робити), щоби ми мали на майбутнє забезпечений відступ». На це сказав Гобрій: «Царю, я вже дізнався з розповідей, як тяжко боротися з тими людьми; нині ж, як прийшов (сюди), то ще більше утвердився в тому, спостерігаючи, що вони граються з нами. Гадаю, тільки-но настане ніч, треба запалити вогні, як це ми, втім, завжди звикли робити, залишити усіх слабих вояків, пов'язати ослів і відійти»...

135. Як настала ніч, Дарій вчинив так, як він (Гобрій) радив...

Дарій. (Зображення на рельєфі Бахістунської стіни).

Скіфський вершник. Унизу — можливо, той самий легендарний заєць... (Золота платівка з кургану Куль-Оба).

Пам'ять

Василь БАБУХ, «Голос України»

Маршрут замкнувся

У Чернівцях відкрито пам'ятник воякам Буковинського Куреня

***Про ополченців** Куреня ми мало що знаємо, бо радянська пропаганда подавала відомості про них у викривленому світлі, приписуючи їм співробітництво з гітлерівцями, криваві злочини в Білорусі, Польщі та Франції.Але тепер поступово відкривається правда про це патріотичне формування. Йшлося про нього і в «Голосі України» (див. номер за 15 квітня цього року).*

1941 року більш як вісімсот національно свідомих буковинських юнаків здійснили нелегальний похід до Києва. В романтичному пориві вони повірили, що тогочасна історична ситуація може сприяти створенню Української держави. Ополченці вирішили присвятити себе цій справі. Формування стало бойовою опорою Української Національної Ради, присягнуло їй на вірність.

Гітлерівці розвіяли ілюзорні наміри патріотів. Ватажків націоналістичного підпілля, а також чимало вояків Буковинського Куреня було розстріляно. Багатьох насильно взяли на військову службу. Та, побоюючись, щоб українські військовики не відновили визвольних змагань, німці перекинули їх до Франції для участі в каральних операціях проти сил Опору.

У серпні 1944 року, одразу ж після прибуття сюди, батальйон чисельністю у 500 чоловік, у якому переважали буковинці, з озброєнням та амуніцією перейшов на бік французьких макі. Наші земляки брали участь у жорстоких боях з гітлерівцями, вкрили себе ратною славою.

Чимало з них наклали головами за свободу Франції.

Французи шанобливо бережуть пам'ять про мужніх побратимів. На їх честь у містечку Верселі споруджено монумент.

Торік Франція урочисто відзначала 50-річчя з дня переходу Буковинського Куреня на бік сил Опору. У цій церемонії брав участь Надзвичайний і Повноважний Посол України у Франції Юрій Кочубей.

Пам'ятник воякам Буковинського Куреня в Чернівцях відкрито з дозволу місцевої влади. Ліві сили намагалися оскаржити це рішення, однак воно залишилося в силі.

На урочистостях з нагоди відкриття монумента були присутні колишні вояки Буковинського Куреня із США, Канади, Франції. У Чернівецькому держуніверситеті проведено наукову конференцію, присвячену Куреню. В музеї буковинської діаспори в Чернівцях відкрито виставку матеріалів, що розповідають про бойовий шлях формування. Відбулася також презентація книги «Буковинський Курінь у боях за українську державність».

Чернівці.

Ювілеї

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Постаршала Стара Вижівка

***Перші** відомості про селище Стару Вижівку датовано 1508 роком, коли польський король Сигізмунд віддав його у вотчинне володіння князям Сангушкам і ті заснували тут містечко Вижівку. Принаймні так свідчать польські архіви.*

Нещодавно на околицях Старої Вижівки працювала археологічна експедиція Полісько-Волинського народознавчого центру, створеного при Волинському університеті. Посилаючись на археологічні знахідки та нові літописні джерела, вона дійшла висновку, що літочислення районного центру слід вести від 1099 року. У Старій Вижівці почали підготовку до ювілею.

Ще одне древнє поліське місто Камінь-Каширський готується відзначити ювілей 800-річний. Для переможців конкурсу на кращий герб, прапор і печатку Каменя-Каширського надано десять мільйонів карбованців. Поповнюється волинська земля древніми містами, відкриваються нові сторінки її глибокої минувшини.

Волинська область.

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

Пити. Тільки не дніпровську

—Невже ви п'єте воду з Дніпра?! Там же повна таблиця Менделеєва!
—А звідки ж її пити? Ми раді, що хоч таку подають на дев'ятий поверх.

(З розмови між знайомими).

Географічна довідка. *Дніпрове річище перетинає Черкащину завдовжки близько 150 кілометрів з півночі на південь. На цьому шляху два водосховища — Канівське і Кременчуцьке із загальним водним дзеркалом близько трьох тисяч квадратних кілометрів. Найбільші притоки Дніпра — Супій, Золотоношка, Рось, Росава, Вільшанка, Тясмин. Разом в області понад тисячу малих річок, які через притоки живлять Дніпро. Та з кожним десятиріччям кількість малих річок меншає.*

Отже, пити чи не пити? Мова йде не про міцні напої, а про звичайну «водопровідну» воду, що тече з крана у кожному житловому будинку придніпровських міст. Останніми роками, а точніше, після Чорнобильської біди, городяни, повертаючись після вихідних од батьків із села чи з дачі, везуть в автомобілях не лише клунок картоплі, а й багатолітрові каністри з артезіанською водою. У кого є можливість постійно поповнювати запаси «живої» води —ті зовсім вилучили з «меню» «менделеєвську», і п'ють лише джерельну, готують на ній страви.

—Даремно так упереджено ставляться до дніпровської води, — зауважила на мої спостереження лікар комунальної гігієни обласної санепідемстанції Л. Борисова. — Вона після відповідного очищення цілком придатна для споживання. Тільки на відтинку Черкаси—Чигирин з'являються щодо цього проблеми. Маємо 12 пунктів спостереження на Дніпрі, звідки беремо аналізи. За найменшої загрози забруднення води — її подавання населенню негайно припиняємо.

Екологічна довідка. *1994 року з Дніпра забрано по області понад 286 мільйонів кубічних метрів води, скинуто — понад 178 мільйонів. З них без очистки — близько трьох тисяч, з недостатньою очисткою — 9 тисяч кубометрів. Разом зі стічними водами до Дніпра потрапило 700 тонн органіки, 3,4 тонни нафтопродуктів, 22 тисячі тонн сульфатів, 800 тонн азотного амонію, 9 тонн заліза...*

— Ось чому в жодному разі не можна споживати дніпровську воду, — переконаний відомий черкаський еколог Б. Милько. — Наш колись великий і могутній Дніпро—Славутич нині ледве дихає. Він тяжко хворий. А ми, замість того, щоб лікувати недужого, й далі його труїмо. І разом з ним гинемо самі...

Борис Олександрович навів прості (і, водночас, страшні!) докази цього.

Екологічна довідка. *Протягом 1994 року середньорічні концентрації визначуваних речовин були нижчі гранично допустимих концентрацій. Однак зареєстровано перевищення ГДК по азоту нітритному в 1,7, по залізу — в 1,2 раза, синтетичних речовинах — у 2 рази, фенолах — у 9,0, міді, цинку, марганцю — в 12—19 разів.*

У відкладеннях на дні ріки в районі міста Черкаси знайдено природні та техногенні гамавипромінюючі радіонукліди.

—Після хлорування, — продовжує Б. Милько, — у воді утворюються складні сполуки — хлорфеноли, котрі своїм чередом утворюють діоксини — сильнодіючі отруйні речовини, від яких, за великої її концентрації, гине все живе. Вперше ми дізналися про діоксини, коли американці застосували у В'єтнамі сумнозвісний газ «орандж». Тоді діоксини утворились у незначній кількості, але й цієї дози виявилося задосить для трагічного фіналу: серед в'єтнамців було зафіксовано багато отруєнь, з'явилися випадки генетичних патологій.

На жаль, наші державні санітарно-епідемічні станції, гідрометцентри, котрі стежать за станом води, діоксинів під час лабораторних досліджень **не визначають. Чи точніше — не можуть визначати.** Бо в нас немає спеціального обладнання для визначення наявності цих убивчих для життя і здоров'я людини речовин.

Медична довідка. *За останні 8 років загальна захворюваність населення Черкас зросла на 11,7 відсотка. Смертність порівняно з 1987 роком — на 42,8, у тому числі дитяча — на 10,3 відсотка. Народжуваність порівняно з тим же роком зменшилася на 40 відсотків.*

Що ж робити? Хлорування потрібно замінити озонуванням води — найоптимальнішим на сьогодні засобом її оздоровлення. Озон, тобто активний кисень, руйнує феноли та інші небезпечні для здоров'я людини сполуки і робить воду за багатьма параметрами схожою до джерельної. Звичайно, така переорієнтація потребує значних асигнувань, бо доведеться змінювати весь водоочисний комплекс, але, як казали древні, іншого не дано... До речі, на останньому всесвітньому екологічному форумі, що відбувся торік у Бразилії, пролунало грізне застереження: якщо людству загрожує загибель — то, найперше, від діоксинів.

... Проблема Дніпра-Славутича надзвичайно складна. Ми торкнулися лиш верхівки айсберга, який видно звідусіль і від якого великою мірою залежить: бути чи не бути життю? Решта — природоохоронна робота, господарська діяльність людини, екологічна, просвітницька робота та багато інших питань потребують окремої розмови. Однак, з ким би не доводилося говорити під час підготовки цього матеріалу: з санітарним лікарем чи іхтіологом, гідроінженером чи синоптиком, екологом чи рибалкою —всі були єдині: необхідно рятувати Дніпро. І, хай це буде віддалена перспектива —повернути його первісний вигляд. Лжеморя, утворені хворою фантазією «підкорювачів природи», завдали багато біди, і в майбутньому мають бути спущені. До речі, є закордонний досвід реанімації хворих річок і його треба вивчати, щоб створити національну перспективну програму оздоровлення головної ріки нашої держави.

І насамкінець: тисячоліттями наші предки обожнювали воду. Слов'яни вважали Славутич-ріку за святого. Найбільші християнські свята й донині освячують воду. Не забувати б нам про це ніколи.

Черкаська область.

Михайло ВАСИЛАШКО, «ГОЛОС УКРАЇНИ», Анатолій ЛИСИЙ (фото)

А ми славу Богданову та й примножимо

(Початок на 1-й стор.).

Три дні у Старосинявському районі Хмельницької області тривали ювілейні урочистості. На свято з'їхалися гості з усього Поділля, представники сусідніх регіонів і навіть творчі колективи із Запоріжжя.

Тут відбулися зліт юних краєзнавців, науково-практична конференція, присвячена козацтву, історії краю та розбудови державності України. У суботу на майдані райцентру буяло масове дитяче свято «Хай слава Богдана не вмре, не поляже». У районному будинку культури відкрили діараму-музей Пилявецької битви 1648 року.

А в неділю... Здається, сам Всевишній розсіяв хмари — і сонце усміхалося гостям. Такої сили-силенної людей, обозів та наметів Пилявецьке поле, певне, ще не знало з часів Богданової битви.

Після літургії у Пилявській церкві кількакілометрова процесія рушила до могили соратника Богдана Хмельницького — Івана Ганжі, який героїчно поліг 11 вересня 1648 року. Українські козаки і воїни Хмельницького гарнізону поклали гірлянди слави на могилу відважного полковника-запорожця. А потім багатотисячна колона рушила до кургана Козацької Слави.

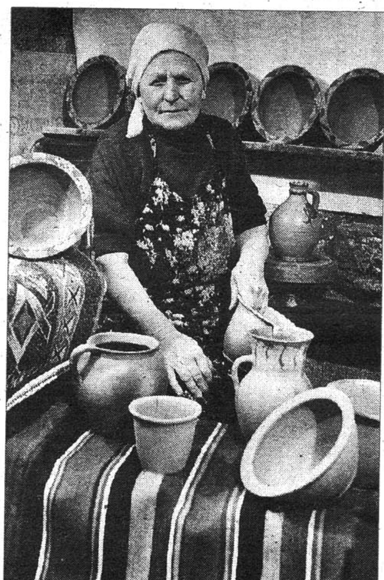
Театралізоване свято «Козацька слава не вмре, не поляже» відкрив голова обласної адміністрації Євген Гусельников.

Не один десяток гектарів поля, де колись точилася запекла битва, треба було оббігати, аби хоч фрагментарно побачити диво, що створили обласні управління культури, молоді та спорту, освіти, обласний військовий комісаріат та мотострілецька бригада. Тут виступали майстри слова, найкращі танцювальні, хорові колективи, духові оркестри та ансамблі, спортивні колективи, богатирі.

Добре попрацювали сільські торговельники. Від зорі до зорі вони у «польових умовах» зуміли налагодити харчування тисяч людей гарячими стравами...

Хмельницька область

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

ВУЛИЦЯ УКРАЇНИ БІЛЯ ПІДНІЖЖЯ ПІРЕНЕЇВ

КОЛИ порівнюють Францію й Україну, зазвичай згадують схожі кліматичні, географічні, демографічні особливості. Загальновідомо, що одна з доньок Ярослава Мудрого була королевою Франції. А останніми роками дедалі більше наших громадян пізнають ще один місточок: у маленькому містечку Лурді, що на півдні Франції під Піренеями, є вулиця України. І на тій вулиці за рахунок пожертв українців збудовано церкву, «острівець» духовності, культури...

Прощайте, революції! Нехай живе кохання...

— То як тобі Париж? Як ти почувалася біля Тріумфальної арки, Ейфелевої вежі, на Єлисейських полях?

Приятелі закидають мене запитаннями, а я замість відповіді вмикаю улюблену касету із записом Джо Дассена. Нехай скаже він. Боюся, що мене не так зрозуміють, коли зізнаюся, що, простуючи респектабельним бульваром, іменованим Єлисейськими полями, я відчувала нестерпне бажання роззутися і пройтися босоніж. Досі шкодую, що не зробила цього, й мучилася, бо пекельно натерла ноги, намагаючись оглянути Париж протягом двох днів. Якби я у Львові дозволила собі таку «вольність», за мною напевне озирались би, хтось неодмінно покрутив би пальцем біля скроні. А от на аристократичних Єлисейських полях ніхто не звернув би на це уваги. Диво-місто нікому й нічому не дивується. Пильної уваги тут удостоюють лише покупців, що мають необережність зазирнути до дорогого магазину...

Пізнати Париж за два дні — нонсенс. Для мене найбільшою радістю було впізнавати вічне місто через літературно-мистецькі ремінісценції: Нотр-Дам — це «Собор Паризької богоматері» Віктора Гюго, у «Муленружі» витає дух Тулуз-Лотрека, на Монмартрі, як і століття тому, збираються художники і повсюди вирує «свято, яке завжди з тобою». Так назвав Париж Хемінгуей.

Потік моїх ліричних ремінісценцій несподівано обірвало прозаїчне звернення юнака із зовнішністю Жюльєна Сореля. Трьома мовами — французькою, англійською, німецькою він поцікавився, чи не дала б я йому грошей на гамбургера. Від такого «заземлення» на вершині Монмартру я не знайшла потрібних слів жодною із мов і заперечливо похитала головою. Я теж була голодна, але, зекономивши 50 франків на двох гамбургерах, я придбала розкішний жакет кольорів французького прапора. У Франції одяг коштує дуже дорого — у салонах високої моди і водночас дуже дешево — на сезонних розпродажах.

Ставлення до одягу — тема окрема. У елегантних костюмах і сукнях вулицями Парижа ходили схоже, лише жінки з нашої делегації. Вони героїчно тягли за собою велетенські валізи з гардеробом і міняли його по кілька разів на день. Прогулюючись з фотоапаратом центральними вулицями Парижа — світового законодавця мод — я шукала образ елегантності і простоти. Дарма. Я не знайшла його. Мало того, у вбранні дівчат і молодих жінок мене вражав... моветон. Самі уявіть, як пасують грубі чорні «солдатські» черевики із шнурівками до тоненької літньої сукні. І таких «моветонів» я помічала дуже багато. У зовнішності зустрічних парижанок я не помітила й знаменитого французького «шарму». Типаж красунь на взірець Катрин Деньов чи Даліди, пояснив нам екскурсовод Євген, емігрант з Росії, який уже 18 років живе у Франції, на вулицях Парижа не побачиш, такі жінки пішки не ходять. Поцікавившись ментальністю і секретами «шарму» французької жінки, я несамохіть зачепила болючу струну емігранта, і він принагідно «поплакався»:

— Не посипайте сіль на рани. Французькі жінки — нещасні істоти. Вони не почуваються жінками, бо домоглися того, чого хотіли, — емансипації. Француженка, певне, заплакала б від розчулення, коли б чоловік подарував їй квіти просто так. Уявляєте, виходить жінка з автомобіля й тягне до під'їзду сумки. Їй навіть невтямки, що це має зробити чоловік. А щодо шарму... Я купую собі одяг у фірмових магазинах, а дружині-парижанок я вбрання цілком байдуже.В офісі вона зобов'язана вдягати елегантні костюми і... втомлюється від них. Вдома вбирає на себе абищо.

— І їй не хочеться подобатися вам удома, «чистити пір'ячко» заради вас? — продовжую «сипати сіль», а співрозмовник ковтає кислиці.

— Моя дружина нарікає, що дуже втомлюється від прання. А для прання їй потрібно лише натиснути кнопочку комп'ютера і по тому вийняти суху білизну.

У його словах відчувалася ностальгія за «димом» рідної ментальності.

— Жодної ностальгії. Бракує духовного спілкування з друзями, але це — не туга за батьківщиною. За чим тужити? У вас там таке робиться...

І Львів, і Київ нерідко називають «маленьким Парижем». Яке безглуздя! Як на мене, вони схожі на Париж приблизно так, як Есмеральда на Квазімодо. Нагадаю, що Квазімодо мав прекрасну шляхетну душу, і я анітрохи не хочу применшити красу і гідність рідних серцю міст. А недоречні порівняння тому, що, переживши чотири революції, французи відмовилися від ілюзій, ніби ці соціальні катаклізми є поштовхом до прогресу. Тому і зберігся Париж таким, яким він був століття тому. І співіснують у вічному місті пам'ятник жертвам революції і «пам'ятник» коханню кардинала Мазаріні до прекрасної Анни Австрійської — палац Пале-Рояль, збудований на честь королеви. Тому зберігся навіть підземний Париж, збудований ще в XIV столітті. Для фахівців-музейників із батьківщини Євген проводить підземну елітарну екскурсію в човні. У підземних каналах нема ані запахів, ані нечистот. Зате помітні сліди перебування загадкової популяції...

Євген співав оду містові вічних цінностей, краси й кохання й раз у раз іронізував над революційним минулим Франції.

— Що таке взяття Бастилії? Семеро солдат охороняли чотирьох древніх арештантів!..

І мені здалося, що в словах початого про наш новітній «осінній наступ трудящих» екскурсовода звучать нотки застереження.

Будинок інвалідів

Бернадета

Опера

На поклін до Люрдської пані...

... Приїжджають уже півтора століття християни з усього світу. До них приєдналися й паломники з України. Поїздку делегації зі Львова (більш як двісті чоловік) організувало нещодавно прес-бюро Української греко-католицької церкви. Загалом українське паломництво до Люрда триває протягом десятиліть, воно сприяє духовному зближенню українців світу. Маленька вуличка, названа іменем України, стала осередком українства серед Піренейських гір. Люрд (а отже, численні прочани з усього світу, а їх щороку приїжджає сюди близько чотирьох мільйонів) пізнає нашу державу через молитву і пісню українською мовою. Першим парохом Української церкви Успіння серед Піренейських гір став Василь Прийма. Він родом із Львівщини. Був у рядах УПА. Писав вірші під псевдонімом Микола Галичко і навчав молодих воїнів. Він автор відомої пісні «Гей на півночі, на Волині, народилась армія УПА». Парох, якому нині понад 80 років, сам приїжджає до своїх парафіян, несе в українські сім'ї духовне слово і слово про Україну. А парафія його більша за всю Галичину.

Нині у Масаб'єльській печері стоїть статуя Пречистої Діви з білого мармуру. Її спорудили в тому самому місці, де 1858 року вісімнадцять разів Божа Мати явилася бідній хворій дівчинці Бернадеті. Люрдська Пані (так її ще називають) звеліла збудувати храм і вказала дівчинці місце цілющого джерела. Учені не раз досліджували цю воду і нічого особливого у ній не знаходили — вона така сама, як і скрізь у Люрді. А тим часом зафіксовано і докладно описано понад сто випадків чудодійного зцілення.

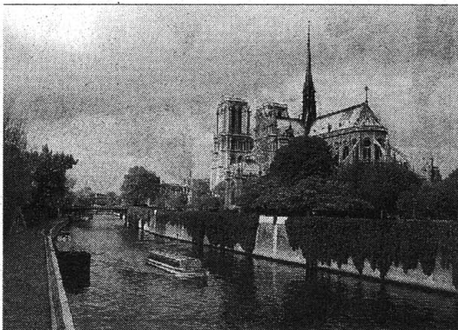
У нашій делегації була кандидат медичних наук із Львова, яка дуже тверезо сприймає сеанси масової й індивідуальної психотерапії (можна й так назвати зворушливий емоційний ритуал поклоніння Пречистій). Вона розповіла мені про загадкове зцілення своєї сестри. Та мала пухлину грудної залози й готувалася до операції. До Люрду поїхала, щоб заспокоїти душу. І що ж? Коли прийшла на операцію, хірург не побачив жодної пухлини...

У Люрді є госпіталь, куди привозять калік з усіх-усюд. Їх доглядає не тільки медперсонал, а передусім самі прочани. Думаю, що найзатятіший атеїст не залишився б байдужим, споглядаючи сотні інвалідних візочків. А мене вразили передусім обличчя прочан, які штовхали поперед себе ті візочки. Вони світилися зсередини любов'ю і милосердям. Я не могла стримати сліз, коли жінки з такими самими добрими обличчями роздягали мене до купелі, ласкаво підтримували, опускаючи у крижану воду, потому допомагали одягтися.І від їхніх рук струменіла така енергія ласки й добра, що мені захотілося розпочати життя з чистого аркуша. Слава Богу, і в наш прагматичний вік альтруїзм не став анахронізмом. Щоб відчути це, варто було здолати автобусом (звичайнісіньким «Ікарусом» — без вигод) майже шість тисяч кілометрів...

А нині я намагаюся вкласти в рамки однієї картини-пам'яті три речі: веселий Монмартр, зловісні ядерні випробування і світлий образ Люрдської Пані. І все це — Франція.

Львів—Париж—Люрд—Львів.

Тріумфальна арка

Нотр-Дам

Сергій КОВАЛЬЧУК (з Одеси)

Футбольна дипломатія триває

Ми вже розповідали про товариську зустріч з футболу, в якій народні депутати України приймали в Одесі молдовських колег. Нагадаю, що той поєдинок закінчився перемогою української команди — 1:0.

Тепер молдовські парламентарії готують повторний матч, який призначено на 8 жовтня в Кишиневі. А ще через тиждень у Мінську має відбутися неофіційна першість СНД. Очікується участь команд парламентів України, Молдови, Росії, Білорусі, а можливо, і Грузії. Футбольна дипломатія триває.

На знімках: спільне фото на згадку; капітан української команди Іван Попеску з Кубком; атакує найкращий у нашій команді Ігор Осташ, який забив переможний гол.

Фото автора.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

«Шахтар» — поки що учень, але здібний і перспективний...

«Шахтар» (Україна, Донецьк) — «Брюгге» (Бельгія). 1:1. Повторний матч Кубка кубків (перший — 0:1). 0:1 Станич, 60, 1:1 Воскобойник, 61.

«Шахтар»: Шутков, Леонов (П'ятенко, 75), Коваль, Чихрадзе, Старостяк, Кочвар, Орбу, Воскобойник (Зубов, 68), Петров, Співак, Федьков.

«Брюгге»: Верлінден, де Брюль, Реньє, Медвед, Боркельманс, Ван дер Ельст, Верхейєн (Лембі, 87), Єталінс, Станич, Вермонт, Класенс (Ван дер Хейден, 81).

Попереджено де Брюля, Чихрадзе.

Суддя Георг Константин (Румунія).

28 вересня. Донецьк. Стадіон «Шахтар». 42.000 глядачів.

Румунський арбітр, на відміну від різних там піренейських зайд (хутряних експертів), справив враження людини порядної і досить кваліфікованої. Що й казати, не чужий він нам, в одному ж бо «таборі» страждали. Але однієї помітної помилки суддя таки припустився. Маю на увазі епізод на 79-й хвилині, коли пан Константин, схоже, не відчув ситуації і поспішив зі свистком, який пролунав [illegible] ристь [illegible] мелодією на ко[illegible] винуватців. Адже через мить українські футболісти забили красивий гол. Підкреслю, тобто свистка не почули гравці обох команд, тому боротьби не припиняли.

Хто знає, може, за рахунку 2:1 все пішло б за іншим сценарієм. Наша команда, маючи ще одинадцять хвилин в запасі, можливо, й провела бодай одну результативну атаку. І тоді підсумок двобою був би на користь донецької команди.

Утім, якщо бути гранично справедливими, то поки що «Шахтар» за класом поступається «Брюгге» — досвідченій, збалансованій у всіх лініях команді, укомплектованій кремезними атлетами, вправними майстрами та ще й зі стійкою психікою.

Однак не варто впадати в розпач. Володар Кубка України отримав хорошу школу. Враховуючи його важкий старт у чемпіонаті, він цілком пристойно зіграв на євроарені. Команда молода й перспективна. Про це, до речі, сказав після зустрічі в Донецьку і наставник «Брюгге» Хуго Броос. Особливо йому сподобався в'юнкий Геннадій Орбу. Але не тільки Орбу є багатством «Шахтаря». В команді тепер багато талановитих молодих футболістів, і за ними — майбутнє клубу.

На останок знову про речі образливі. Тепер можна упевнено стверджувати, що керівництво Українського телебачення не поважає свій народ. Уже за сумною традицією трансляція матчу престижного європейського змагання, який відбувався на території нашої країни, вели в запису, а коментар — під картинку зі студії на Хрещатику, 26. Знову вболівальники заснули, так і не дізнавшись, хто ж забив голи. Ганьба та й годі!..

До речі, пряму трансляцію з Донецька на Бельгію, і на різні компанії, вели два теле- і два радіокоментатори...

***

Кубок кубків. Арарат (Вірменія) — Динамо (Росія, Москва) — 0:1 (перший матч — 1:3), Трабзонспор (Туреччина) — Жальгіріс (Литва) — 1:0 (2:2), Фейєноорд (Нідерланди) — ДАГ (Латвія) — 6:0 (7:0), Селтік (Шотландія) — Динамо (Грузія, Батумі) — 4:0 (3:2), Копенгаген (Данія) — Градец-Кралове (Чехія) [illegible] Хальмстад (Швеція) [illegible] (Чехія) — 2:2 (0:5), [illegible] (Швеція) — Локомотив (Болгарія, Софія) — 2:0 (1:3), Евертон (Англія) — Рейк'явік (Ісландія) — 3:1 (3:2), Сарагоса (Іспанія) — Інтер (Словаччина) — 3:1 (2:0), Петролул (Румунія) — Рапід (Австрія) — 0:0(1:3), ПСЖ (Франція) — Мельде (Норвегія) — 3:0 (3:2), Сьон (Швейцарія) — АЕК (Греція) — 2:2 (0:2), Сілекс (Македонія) — Боруссія (Німеччина, Менхенгладбах) — 2:3 (0:3), Парма (Італія) — Теута (Албанія) — 2:0 (2:0), Маккабі (Ізраїль, Хайфа) — Спортінг (Португалія) — 0:0 (0:4), Депортіво (Іспанія) — Апоель (Кіпр) — 8:0 (0:0).

***

Баскетбол. Чудово зіграв у першому матчі розиграшу чемпіонату Європи серед клубів київський «Будівельник-Хорда». Чемпіон України у спорткомплексі Державного політехнічного університету приймав сильний німецький клуб «Байєр» з Ліверкузена, у складі якого виступає кілька темношкірих американських баскетболістів. Українці святкували дуже переконливу перемогу — 98:77. Сподіватимемося, що кияни вдало виступлять і на майданчику суперника.

***

Теніс. На кортах АТ ФК «Динамо» (Київ) триває міжнародний жіночий турнір з призовим фондом 10 тисяч доларів. Сьогодні — півфінали, завтра — фінали. Початок змагань — о 10.00.

Провокація низького гатунку,

або Що стоїть за рішенням УЄФА

(Початок на 4-й стор.).

Але тим більше дивує поверхневий розгляд досвідченими людьми ситуації, в якій опинилося київське «Динамо». Ще в серпні із штаб-квартири УЄФА надійшло повідомлення, що «Динамо» не проходить до Ліги чемпіонів. Мабуть, багато хто запитував: «Чому?» Адже саме київський клуб до розпаду СРСР міг бути конкурентом кращим командам Європи. Певен, що цей факт, про який керівництво АТ ФК «Динамо» (Київ) нагадало панові Йоханссону (УЄФА чомусь відносила рейтинг «Динамо» до московських клубів), став вирішальним аргументом за включення киян до престижних змагань. Радий, що спеціалістам із УЄФА, які підтримали українську команду, не довелося червоніти. «Динамо» переконливо переграло «Ольборг», виборовши у чесній боротьбі право стати в один ряд з найсильнішими командами Європи.

У Лізі чемпіонів «Динамо» також у чесній боротьбі переграло грецький «Панатінаїкос», що вважався одним із найбагатших на континенті. І, звісно, амбіції у греків були безмірні. І раптом — осічка в Києві. Та що дивно, на прес-конференції головний тренер Хуан-Рамон Роча усміхався, сипав компліменти і взагалі мав вигляд щасливої людини. Пригадав, як переживав поразку від киян тренер «Ольборга» З. Піонтек, і здивувався. Та коли стало відомо про рішення контрольно-дисциплінарного комітету УЄФА, який виніс за рапортом судді Ньєто суворий вирок київському «Динамо», то поведінка Хуана-Рамона Рочі стала цілком поясненна. І на зміну здивуванню прийшло захоплення: все ж таки вміють греки!

Бо всі гучні скандали в світі спорту пов'язані з греками. І «Олімпік» «погорів» після гри в цій країні, і баскетболістів ЦСКА (Москва) було отруєно в Греції і вони програли важливий матч. Нічого не скажеш — уміють кувати перемоги на землі Еллади. І для себе я відповів на запитання: «Кому було вигідно прибрати «Динамо» із Ліги чемпіонів?»

Як? Так, нічого нового — нещодавно тбіліське «Динамо» за спробу підкупу судді було знято з європейських турнірів. Хід перевірений. Найважче було підшукати виконавця акції. Недарма у штаб-квартирі УЄФА тричі міняли суддівську бригаду. Вибір, зрештою, випав на іспанця Ньєто, який добре обізнаний не тільки з українським футболом, а й нашим ринком хутрових виробів.

Отут і починаються дивні речі у поведінці судді, на які чомусь не звернули уваги шановні пани із контрольно-дисциплінарного комітету УЄФА, що вчинив судилище над «Динамо». Арбітр не [illegible] жалав [illegible] не тільки за[illegible] придбати шуби, а й назвав прийнятну для себе ціну: 500—600 доларів. І якби українська сторона мала намір дати Ньєто хабара, то не називала б справжньої ціни шуб. Усе робилося б дуже просто: Ньєто платить до каси магазину 500—600 доларів, отримує здачу, товарний чек і шуби. Різницю в ціні через деякий час покриває клуб. А Ньєто, як справжній цінитель хутра, безумовно, здогадується про справжню ціну шуб і приносить «Динамо» перемогу прихильним суддівством. І не прискіпаєшся. Та судді виписали чек на справжню суму. Тобто й не збиралися давати хабара в обгортці начебто низької ціни. Отут він і завередцав.

І все вийшло багато грубіше, брудніше і незрозуміліше для мільйонів справжніх шанувальників футболу. Недарма споконвічні суперники киян, московські спартаківці, надіслали слова щирого співчуття «Динамо». І керівник Російської футбольної ліги Толстих не повірив у брудні звинувачення судді. Промовчав лише віце-президент УЄФА Колосков, від якого багато що залежало у розв'язанні цього конфлікту. Втім, на відміну від нормальних росіян, Колосков належить до тих, кому чомусь дуже заважає і наша незалежність, і український футбол.

Чому пан Колосков і його колеги з УЄФА не поцікавились, як зумів іспанець Ньєто позбутися пильної опіки інспектора цієї поважної організації? Чому не спричинила настороженості надмірна зацікавленість арбітра хутром? Адже якби він був «дядею чесних правил», то всі натяки на відвідання магазинів, промислових та інших баз відкинув би геть і вирушив би сам у вільний пошук потрібних для сім'ї товарів і сувенірів. До того ж у Києві є фірмові магазини, де продавці цілком пристойно можуть порозумітися з клієнтами багатьма європейськими мовами. Ось тільки ціни там також європейські. А Ньєто розраховував лише за 500—600 «зелених» придбати шуби й шапки найвищого класу.

Як можна назвати людину, яка намагається «на шару» отримати все? Шаровиком. А коли не з магазину, а від працівників клубу? Провокатором. Це очевидно. Проте члени контрольно-дисциплінарної комісії, котрі не мали слідчої практики, чомусь узяли на себе роль і слідчого, і прокурора, і ката. Повірили суперечливим звинуваченням арбітра у спробі його підкупу, не спромоглися зібрати якнайбільше фактів про дії працівників клубу, які виявили звичну українську гостинність. Попросила людина повести по шуби — повели. Купуй. Ось ціна — реальна. Який же тут підкуп?

Правники стверджують, що довести факт хабара дуже важко. Особливо, коли в цьому не зацікавлені обидві сторони. В нашому випадку у Ньєто інтерес до викриття «хабародавців» з'явився через добу. Та «залізних» фактів у нього не було. У хід пущено сумнівні враження і навіть згадка про міфічну записку іспанською мовою. Якби ще її автора знайти! Бо ні В. Бабійчук, ні І. Суркіс не знають іспанської. Отож, її могла написати перекладачка або сам Ньєто. Хіба не версія?

Розумію, що в УЄФА зібралися чесні люди, які [illegible] до хаба[illegible] ставляться [illegible] хабарників. Але факт підкупу не було доведено правоохоронними органами, до яких Ньєто міг звернутися зі своїми підозрами ще в Києві. Розумію, що в УЄФА поспішали із заміною «Динамо». Бо на носі 27 вересня — черговий тур у Лізі чемпіонів. А це також величезні гроші.

Та не можна до кінця зрозуміти: чому суд УЄФА був такий несправедливий, чому пан Йоханссон вирішив, що суддя Ньєто дав ляпаса футболу, а «Динамо»?

Хочеться вірити: коли пристрасті вгамуються, розумні й світлі голови в УЄФА знайдуть час і бажання розібратися в походеньках пана Ньєто по київських магазинах, вибудують у логічний ланцюжок усі факти, подані арбітром і «Динамо», і знайдуть місця, де вони не стикуються. Тобто доберуться до істини і виправлять найбільшу несправедливість в історії європейського футболу. А поки що звинувачення на адресу динамівського клубу здаються просто непереконливими. І в усьому цьому вбачається груба провокація, що її, на жаль, не змогли вчасно роздивитися гостинні кияни.

Ми сподіваємося на вашу мудрість, пане Йоханссон. І на справедливість у ставленні до клубу, який не раз блискуче виступав на європейській арені і ніколи не був причетний до афер.

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, «Голос України»

НЕ РОЗТРИНЬКУЙТЕ ЕНЕРГІЮ НА СЕКС!

Вона потрібна для будівництва світлого майбутнього

ТАК МОЖНА коротко висловити квінтесенцію одного старого, але досить цікавого і повчального документа. Називається він теж вельми промовисто: «Дванадцять статевих заповідей революційного пролетаріату».

... Приг[illegible] [illegible]лееміст між Москвою і, здається, Ва[illegible]нгтоном, коли одна амер[illegible] задала питання щодо сексу в Радянському Союзі.

— У нас сексу нема! — гнівно вигукнула одна з гостей московської телестудії. Вигукнула — на весь світ — голосом, яким дають гідну відсіч підступництву Заходу, з гордістю і присудом. Недаремно та фраза відразу стала крилатою.

Не виключено, що та учасниця передачі виховувалася в дусі названих вище заповідей, як, між іншим, і багато поколінь радянських людей, адже більшовицька партія виховувала народ усебічно, в тому числі й щодо сексу.

Отож у 1924 році професор А.Залкінд, по всьому, виконуючи соцзамовлення, досить чітко і глибоко висвітлив і з політичного, і з економічного боку лінію партії щодо сексу. Книжка, зрозуміло, захоплювала не тільки ідейним спрямуванням, а й назвою — «Дванадцять заповідей революційного пролетаріату». Чому саме дванадцять? Щоб не поступатися, очевидно, Біблії з її дванадцятьма апостолами, які несли в народ «опіум».

Революційний теоретик рішуче відкинув старі загальнолюдські погляди на кохання і підійшов до важливої справи з класових позицій. Уже перша заповідь наставляла виховувати дітей так, щоб вони якомога довше не бачили і не чули нічого сексуального.

Друга заповідь проголошує «статеве утримання до шлюбу». Все має бути чітко організовано і, як побачимо далі, контрольовано. Це груба помилка, коли ви захоплюєтеся чиїмись ногами чи чимось. Приваблювати мають лише класові достоїнства, а не фізіологічні — це або пережитки докультурного стану, або впливи гнилої буржуазії. Чисто статевий потяг, наголошує теоретик, неприпустимий з революційно-пролетарської точки зору. Цього вимагає висока місія революційного класу,

З досвіду партійної роботи у галузі кохання

адже він «рятує від загибелі все людство». Ця планетарна мета ставить «завдання революційно-комуністичного оздоровлення людства через потомство». Тож тут, зрозуміло, статевим подразником не може бути «краса» чи якась там «жіночність», від яких нема ніякого сенсу для суспільства, яке «соціалізується» — основою захоплення можуть бути тільки класові переваги. Секс — це біологічна власність пролетаріату.

Це стратегічне більшовицьке положення теоретик розвиває, власне, у всіх заповідях. Поєднуючись, вони створюють монолітне поняття великої мети сексу та використання його енергії.

Скажімо, п'ята заповідь визначає: «Статевий акт не повинен часто повторюватися». Іншими словами, треба економити сили для реалізації стратегічних планів партії.

Цю думку продовжує шоста заповідь: «Не треба часто міняти статевий об'єкт, поменше статевої різноманітності». Знову ж таки воістину більшовицька турбота про світле майбутнє. Професор-теоретик підкреслює це навдивовижу образно й недвозначно. Пошук нового партнера, наголошує він, вимагає переживань і зусиль, а це «грабіж творчо-класових сил», він боляче б'є «по хребту внутрікласової спаяності». Чіткіше, по-моєму, й не скажеш.

Досить повчальна для науки і для кожного громадянина десята заповідь: «Не повинно бути ревнощів». Ревнощі, глибоко аналізує теоретик, мають в собі кілька гнилих рис. Найгірше з усього те, переконує професор, що в ревності основним її змістом є елемент грубого власництва: «Нікому не хочу нею (ним) поступитися. Це неприпустимо з пролетарсько-класової точки зору». Якщо «об'єкт» іде від мене до іншого «статевого партнера» і це «пов'язано з посиленням його класової могутності, якщо він (вона) замінив (ла) мене іншим об'єктом, у класовому смислі більш цінним, яким же антикласовим, ганебним стає в таких умовах мій ревнивий протест»...

Отож, коли йдеш від мене, то йди до партійця(ки), ще краще — партсекретаря або чекіста, а я буду тим пишатися. Здорово, правда?

Не можу не навести дванадцяту заповідь. За моїм скромним розумінням, у ній ключ до багатьох інших стратегічних компартійних теорій та багаторічної практики, що ми добре відчували на собі.

Ось ця заповідь: «Клас в інтересах революційної доцільності **має право втручатися в статеве життя сочленів» (підкреслення моє, заразом прошу вибачення, що не зміг достойно перекласти українською слово «сочленов», плід новітнього революційного словотвору. — А.С.)**. Воістину бездонна глибина і безмежна далекозорість партії, яка дбає не тільки про селекцію «революційного класового потомства», а й про «бойове використання всього енергетичного багатства людини», оскільки **«біологічне майно** революційного пролетаріату є його бойовим арсеналом» (**підкреслення моє. — А.С.**). До глибини торкає оце — **партія не залишає нас своєю турботою і в постелі, поправляє «сочленов» суспільства навіть при вимкненому світлі. Вершина! Кожне «біологічне майно»** мало, ясна річ, благоговіти й рукоплескати. У світлому **майбутньому,** за мудрими накресленнями партії, люди не повинні мати жодних секретів, у сексі теж. Бо він — річ політична й економічна. Перше ще раз підкреслено в такому постулаті: не дай Бог, закохатися в неї (нього) з іншого класу чи ще гірше в іноземку. Це, власне, злочин перед Родіною, принаймні ганьба. «Статевий потяг до класово ворожого морально протилежного об'єкта є таким же самим збоченням, як і статевий потяг людини до крокодила чи орангутанга». Щодо економіки ми вже казали: енергія сексу має служити будівництву.

Сьогоднішні продовжувачі цієї непересічної теорії, очевидно, можуть підійти творчо і поставити сексуальну енергетику на службу стратегічному завданню — боротьбі з енергетичною кризою. А що — комутація, індивідуальний лічильник для обліку вкладу кожного сочлена, соціалістичне змагання — і вперед...

Микола ВОЛОК, «Голос України»

КОЛИ ДУША СТАЄ ПІДВАЛОМ

У КІРОВОГРАДІ відбувся судовий процес над групою підлітків, які організували секту сатаністів і вбили свого однолітка — виконуючи статутну програму секти...

... Трагічна подія при[illegible] приголомшила мешканців селища Нового, що за кілька кілометрів від Кіровограда. У підвалі одного з будинків було виявлено труп підлітка з очевидними ознаками насильницької смерті. Правоохоронники спрацювали оперативно, і невдовзі убивць було затримано.

Кілька місяців тривало слідство. Слухання справи відбувалося в обласному суді. Ось уривок з обвинувачувального висновку, зачитаного на судовому засіданні:

«У 1993 році неповнолітні жителі селища Нового Володимир, 1979 року народження, Руслан, 1980 року народження, під впливом відеофільмів і літератури про магію створили секту сатаністів. Через деякий час до них приєдналися неповнолітні Вадим і Олександр, обоє 1979 року народження. Вони розробили клятву, згідно з якою, в разі її порушення, кожен має покінчити життя самогубством. Ними були виготовлені атрибути у вигляді перевернутих хрестів, свастик, розроблена система жертвоприношень. На їхню думку, для того, щоб потрапити після кінця світу до сатани, куди вони прагнули, необхідно принести в жертву 666 істот: котів, собак і людей. Для здійснення своїх намірів підлітки протягом 1993 — 1995 років знищили чимало тварин, кухонною сокирою відрубували у них голови, кінцівки, хвости...

Та тварин новоявленим сатаністам було замало. На їхню думку, диявол вимагав людської крові. Вони склали список підлітків, котрих вважали за своїх ворогів і яких належало принести в жертву. Хоч як дивно, а першим у ньому став член їхньої ж «секти» Олександр. У вороги його було записано за несплату боргів. Тому не віддав вчасно 4 мільйони карбованців, тому — 500 тисяч. Спочатку, вимагаючи повернути гроші, яких у нього саме не було, його били. Потім вирішили принести в жертву сатані.

Перший термін убивства було нібито призначено на перше травня, потім вирішили перенести його на місяць раніше. Отож першого квітня запросили свого колегу до підвалу будинку № 12, що по вулиці Металургів у селищі Новому, і розпочали екзекуцію. Підготувалися до неї ретельно: взяли мотузку, закрутку, кухонну сокиру... Один Бог знає, яких мук зазнала жертва, поки життя покинуло тіло...

Через тиждень працівники місцевого ЖЕКу випадково виявили труп в підвалі. Сповістили міліцію.

І ось судове засідання. Вирок кожному учасни[illegible] (певне, враховуючи їх неповноліття) ку вбивства ([illegible]) [illegible] волі. Вирок має — по дев'ять років позбавлення [illegible] набрати чинності, можливе подання касаційних скарг.

Та то — справа Феміди. Цікавить інше. Відкіля у наших підлітків оце прагнення запродати душу сатані, пролити людську кров? Що це — дикий випадок чи явище, яке суне до нас з відеофільмами та містичною літературою?

Ці запитання я поставив судді обласного суду Юрію Медведенку:

— Випадок справді унікальний, — відповів Юрій Сергійович. — Скільки працюю, таких справ розглядати не доводилося. Хоча насправді, які вони сатаністи? Просто начиталися, надивилися, як сказано в обвинувальному висновку. Одного члена «секти» запитали, як довго він вірує у сатану. «Та вірував два тижні, а тепер перестав». «Чому?» «Та просто перехотілося». Отака «гра». Але хоч би як там було, а факт залишається фактом: убито людину і покара за це неминуча.

Опинилися «сектанти» за гратами. Але де гарантія, що не з'являться нові, адже грунт для цього є. Скільки написано і сказано про засилля так званої масової культури, про неспинний потік різного порнографічного й містичного чтива. Та нічого не робиться, щоб захистити відкриті дитячі душі від сатанинської скверни. І часом юна душа стає страшним підвалом...

Кіровоградська область.

Іван КАЛИНИЧЕНКО, «Голос України»

За сценарієм «Голлівуду» не вийшло

У ХЕРСОНІ не вгамовується скандал навколо сумнівної діяльності приватного підприємства «Голлівуд». Начальник відділу розслідувань Херсонського територіального відділення Антимонопольного комітету України Леонід Богомолов обнародував ряд фактів незаконного промислу цього підприємства, яке протягом останнього часу морочило голову багатьом херсонцям.

«Голлівуд» розголосив про зйомки грандіозного фільму за романом В.Пікуля «Фаворит», почав випускати свої газети, заснував власну академію кінематографа і шоу-бізнесу. Але прославився тим, що почав «доїти» вкладників, обіцяючи їм віддячити за внески 2400 відсотками річних. Громадяни, а таких, як водиться, набралося тисячі, віддаючи гроші підприємству, одержували вексель, який навряд чи має якусь юридичну силу, бо не [illegible]йнятому в Україні зразку для такого характерно[illegible] відповідає при[illegible] [illegible]-фінансовим закладом, «Голлівуд» [illegible] поруго документа. Не будучи кредитно-ф[illegible] [illegible] фактично почав займатися банківською діяльністю, [illegible]шив ряд нормативних документів.

Враховуючи істерію, яка панує у Херсоні після банкрутства страхової компанії «Херсон-Аско», після сумнівних маніпуляцій із внесками громадян херсонської філії АТ "Український Будинок селенгу", Антимонопольний комітет вирішив припинити протиправну діяльність «Голлівуду», оштрафувавши його на 280 мільйонів карбованців. Але голлівудівці не розгубилися. Президент кінокомпанії і ректор академії кінематографа Микола Голівець (вдумайтеся, який солідний титул, хоча ліцензії на таке заняття немає) у свою чергу виставив грошову претензію названій державній установі аж на 1 мільйон 672 тисячі доларів! Кажуть, лише на поправку свого здоров'я, начебто підірваного комісіями, кінопрезидент заправив з «антимонополістів» 465 тисяч доларів.

Нині місцеві газети ознайомлюють публіку з перипетіями фінансової і психологічної боротьби між «Голлівудом» і тими, хто став на сторожі закону, щоб урятувати вкладників від чергових втрат.

З'ясовується, й на порожньому місці можна імітувати бурхливу діяльність, оперувати писаними сумами доларів, заповнювати простір рекламою, обіцяти майбутній доход довірливим громадянам. Вражає лише одне. Ці та інші «фінансисти» діють у місті й області не один рік. Але за наявності численної армії податкової та інших служб підприємства трастівського типу мало хто наважується зачіпати. Видно, чекали на вказівки «згори».

Херсон.

Віталій ГАЙЧУРСЬКИЙ, «Голос України»

З вогняного тіла утворився стовп полум'я

Деякі міркування з приводу завершення роботи щорічної експедиції на місці падіння Тунгуського метеорита

ВІД АВТОРА. Здається, у Поля Елюара є слова про те, що людина покликана йти від свого виднокола до виднокола всіх. Згадалися ці слова тому, що, на жаль, певні провідники нашої країни свідомо чи ні, але насправді ведуть Українську державу по шляху до самотнього, провінційного існування. На їхню думку, не треба дбати сьогодні про книгодрук (немає грошей?!), про театри, про пресу, про освіту, про науку... Кілька років тому дослідники Академії наук України були активними учасниками робіт з вивчення таємниці, що народилася в Сибіру червневого ранку 1908 року. А як сьогодні склалися обставини, чи й існує комітет по метеоритах, над чим працюють тепер ентузіасти, яких можна було зустріти в тайзі неподалік селища Ванавара в Красноярському краї і які вірили в успіх своєї справи? На ці запитання дасть відповідь наша зустріч, що відбудеться незабаром у Національній Академії наук і про яку ми розповімо вам, шановні читачі. А зараз пропонуємо повернутися в минуле — на початок нашого століття, коли сталася подія, увага до якої з боку вчених світу не слабне, а, навпаки, щороку зростає.

* * *

«Він міг відвернути більшовицький переворот». В пору затятого ідеологічного протистояння США та СРСР один із американських політологів саме так сказав про Тунгуський метеорит. Річ у тому, що коли б невідоме космічне тіло відхилилось у своєму русі лише на мінімальну астрономічну величину, воно упало б просто на тодішню столицю Російської імперії. Отже, місто було б зруйноване і жодних революційних переворотів не сталося б. Це ж треба було додуматися до такого!

А вибух, що мав місце в Сибірській тайзі на початку XX століття, був справді величезної сили.

* * *

30 червня 1908 року о 7 годині 15 хвилин за місцевим часом (в 0 годин 17 хвилин 11 секунд за Грінвічем) на території південної частини Центрального Сибіру численні свідки спостерігали апокаліптичну картину. «Після падіння з неба вогняного тіла утворився стовп полум'я, який увінчувала шапка чорного диму. Все це супроводжувалося громом, блискавками. Вибухова хвиля валила на своєму шляху людей, чуми, оленів, гнала проти течії воду в річках. У тайзі стало так світло, що можна було б читати газету. Це світіння, що тривало кілька днів, спостерігали не тільки у північних широтах Західного Сибіру, але й у Європі, в Криму». Так писав у ті часи журнал «Сибирские огни». А пасажири поїздів Транссибірської магістралі розповідали про вогняні фонтани, що йшли із землі, про землетрус.

Сучасні вчені підрахували, що сила зіткнення невідомого небесного тіла із Землею дорівнювала вибухові 20-мегатонної водневої бомби. Стрімка хвиля, народжена в сибірській тайзі, обійшла двічі земну кулю. Звук вибуху було чути за 1200 кілометрів. Дерева були повалені на площі кола радіусом 30 кілометрів.

Сейсмографи Іркутська, Ташкента, Тбілісі, Копенгагена, Загреба, Вашингтона, Лондона, Джакарти зафіксували незрозумілу тоді їм подію.

З 30 червня на 1 липня в різних точках Західного Сибіру, Середньої Азії, європейської частини континенту практично не наставала ніч — так яскраво світилися хмари. Лише 20 липня зникли різноманітні явища, що їх спостерігали в земній атмосфері.

Так сталося, що явище, яке дістало назву «Тунгуський метеорит» (хоча досі немає жодного певного доказу на користь цієї та інших версій), по-справжньому почали вивчати лише в кінці 20-х років. На сьогодні сформувалося понад сто різноманітних гіпотез-пояснень сибірського дива, але пошук істини триває.

Ще один авторський відступ. Безперечно, пошук розгадки тунгуського дива сприяє рухові людства до пізнання таємниць нашої Сонячної системи. І участь у цьому українських учених (а вони накопичили значний досвід у цій справі і, треба сказати, що кілька років тому Академія наук України була чи не єдиною державною установою, яка й фінансувала пошукові роботи в сибірській тайзі), — справа престижу нашої науки. Адже в останній експедиції до Ванавари (селища, розташованого поблизу місця падіння невідомого небесного тіла, куди можна дістатися літаком чи вертольотом) приїхали не тільки вчені з країн СНД, а й Великобританії, Бельгії, Італії і навіть Нової Зеландії. До того ж, нині дослідники, накопичивши значний матеріал, почали робити корисні висновки, підтверджувані практикою. Наприклад, застосувавши виявлену речовину Тунгуського метеорита, схожу за складом до космічного пилу, як добрива в сільському господарстві, досягнуто збільшення врожаїв зернових у кілька разів. А розроблена за тою ж технологією харчова добавка сприяє приросту тварин тощо.

Що думають про це наші вчені, ми розповімо у наступному інтерв'ю.

* * *

Повторюю, що на сьогодні накопичено величезний дослідницький матеріал, присвячений невідомому небесному тілу, названому Тунгуським метеоритом. Нині відомо, що тайгове вибух було не ізольоване від тодішніх подій у світі. Так, ще весною 1908 року відмічали значні розливи рік і потужні снігопади у Швейцарії та інших країнах Європи. 22 лютого над Брестом з'явилося світіння яскравої плями, що мала форму літери «У». 17 — 19 червня на Середній Волзі спостерігали північне сяйво. З 21 червня 1908 року в багатьох місцях Європи та Західного Сибіру небо світилося кольоровими зірками.

Одне слово, в природі відчувалося певне напруження.

Що ж до гіпотез та версій, що народилися навколо сибірського дива, то їх можна умовно поділити на дві частини — більшість дослідників шукає підтвердження здогаду про те, що 1908 року в атмосферу Землі увійшло якесь небесне тіло, що супроводжувало в космосі комету Галлея і вибухнуло на висоті 5 — 10 кілометрів. Немало й прихильників версії про те, що на нашу планету прилітали істоти з космосу. Поштовхом до народження цього припущення стала публікація у січневому числі журналу «Вокруг света» за 1946 рік оповідання письменника-фантаста Олександра Казанцева «Вибух», в якому розповідається про атомний вибух над сибірською тайгою корабля інопланетян.

* * *

Українська присутність у вивченні тунгуської таємниці — це, зрештою, не лише справа честі. Адже першим дослідником її став Леонід Кулик (1881 — 1942), про якого ми знаємо ще дуже мало. Він здійснив кілька успішних експедицій в район Підкам'яної Тунгуски, зібрав дуже цінні матеріали. 1960 року на місці сибірської катастрофи побував космонавт Георгій Гречко. Інтерес до Тунгуського метеорита виявляв (навіть посилав туди експедицію з конкретним завданням знайти космічний метал) Сергій Корольов. Немало серед сучасних дослідників сибірської таємниці вчених з українськими прізвищами. Отже, ми приречені на справу розгадки таємниці XX віку і, хочеться вірити, здатні здійснити мрію Леоніда Кулика — піонера вивчення тунгуського дива.

Володимир СУШКЕВИЧ, журналіст

ТАЄМНИЦЯ ХАТИ НА ОКОЛИЦІ

Незвичайна загадка чекає розгадки

Минав сьомий рік, як побралися Олег та Оля. А лелека все обминав їхню оселю. Лікарі розводили руками:

—Все у вас гаразд. Чекайте, сподівайтеся.

Однак ниточка надії ставала дедалі тоншою. І ось тут...

Оля купувала на тернопільському ринку насіння квітів. Торгувала ним старша жінка, чорнява, повновида.

—Хочете айстри? — перепитала в Олі. — Я не радила б вам їх сіяти.

—Чому?!

—Бо у вас нема дітей.

Оля заніміла. А жінка продовжувала:

—Дайте свою адресу. Я знайду вас через рік.

—Навіщо?!

—Бо й до того часу у вас дітей не буде. А я можу зарадити вашій біді.

... Через рік хтось подзвонив до квартири, де мешкали Олег і Оля. На порозі стояла та сама жінка, що торік продавала насіння.

—Як бачите, не забула про вас. Отже, хочете доньку чи сина?

—Сина! — вирвалось у Олега. — Хоча не вірю я в чудеса...

—І не треба, — засміялася незнайомка. — Отже, так, беріть відпустку і приїздіть до мене. Живу я неподалік Тернополя. /Назвала село/. Моя хата на околиці, під лісом.

Зібралися. Знайшли село і ту хату. Господиня привітно зустріла їх:

—Я знала, що ви прийдете. Ось вам ця кімнатка. Живіть собі.

Олег і Оля зайшли до тієї кімнатки. Там стояв духмяний запах різних трав.

—Тільки не чіпайте того зілля, — наказала господиня. — Інакше ваша мрія буде марною. Через сіни живе ще одна пара з Тернополя. У них троє хлопчиків, а вони мріють про донечку. От я й поселила їх у «дівчинкову» кімнату.

—А від чого ж усе залежить? — тихо перепитав Олег.

—Багато говорити, мало слухати. Ось у цій кімнаті зібране таке зілля, яке допомагає зачаттю й народженню хлопчика. А в тій — трави, що допоможуть з'явитися на світ дівчинці. Це мене моя прабабця вчила. Зрештою, тут не тільки трави. Хата збудована давно і не зовсім звичним способом. Але навіщо вам усе знати? Обживайтеся, я пішла.

Коли залишилися наодинці, Олег сказав:

—Вона нас розігрує. Їдемо звідси?

—Я не поїду! — заплакала Оля. — Це моя остання надія.

І вони залишилися. Допомагали господині рубати дрова, полоти город, пасти корову. Познайомились із сімейною парою, яка хотіла мати донечку. Не без того, кепкували над собою, мовляв, до чого можуть забобони довести.

Якось уранці господиня сказала:

—Усе, можете їхати додому. Всі четверо.

—Але ж?.. — хотів хтось заперечити.

—Ніяких «але». Їдьте і чекайте поповнення в сім'ї. І нікому не кажіть про мене. Інакше ваша мрія не здійсниться.

Оля й Олег поверталися засмучені. Невеселі були і їхні нові друзі Сергій та Валя. Та про всяк випадок обмінялися телефонами.

... А тепер послухаймо Олега. Це він прийшов до редакції і розповів про цю загадкову хату та її господиню, відмовившись назвати її адресу. Отже...

—Ми не вірили власному щастю, нарешті в нас буде дитина! І ось я везу Олю до пологового будинку, і ось медсестра повідомляє: «У вас син!» Зателефонував Сергієві і Валі, у них, з'ясовується, кілька днів тому народилася донечка. А ще кажуть: «Чудес не буває». Бувають, я сам у цьому переконався!

—А ви не їздили більше до тієї жінки?

—Їздили. Подарунків навезли. Просили, щоб наших знайомих прийняла до себе.

—Погодилася?

—Обіцяла прийняти. Каже, що її хата з отими травами має чудодійну силу від початку квітня до середини листопада. Але якщо сімейна пара чимось не сподобається їй, то вона нізащо не прийме їх до себе.

—А може, вся ця історія — звичайний збіг обставин?

—Не думаю. Зрештою, хай і так. Головне — у нас синочок! А ще ми мріємо про донечку. От і будемо проситись улітку в гостину до цієї жінки...

Тернопіль.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК, «Голос України»

БЛИСКАВКА УДАРИЛА У ВЕРШНИКА. ЗАГИНУВ КІНЬ

Загримів грім, і полився дощ. Фельдшер із села Петрівки Сватівського району Володимир Удовик, який того дня випасав череду корів з приватних дворів (підійшла його черга це робити) стривожився: треба загнати худобу в безпечне місце. Він знав, що краще за все — в якусь улоговину. Так і робив. Свого коня віддав одному з хлопчаків, що крутилися поблизу, — піддався традиційним їхнім умовлянням. Раптом грім ударив особливо сильно — зовсім поряд. Удовик, передчуваючи зле, кинувся до яру. Хлопчик Володя Шаповалов і кінь, на якому він їхав, лежали. Не гаячи часу, фельдшер почав робити хлопцеві масаж серця, штучне дихання. Нарешті той слабо зітхнув. Далі був шлях до лікарні.

Удар блискавки прийшовся Володі в голову, в тому місці пригоріло волосся. Електричний заряд вийшов з ноги, де пропалена дірка в холоші. Хлопець живий-здоровий, а кінь, на якому він їхав, загинув.

Луганська область.

Міжнародний фонд «Відродження»

проводить конкурс

на краще висвітлення газетами процесу економічних реформ в Україні

Мета конкурсу — зактивізувати редакції газет України, зокрема районних, міських та обласних газет, на краще висвітлення процесу економічних перетворень в Україні, ширше використовувати матеріали, які допомагали б населенню усвідомлювати сутність цих реформ тощо. *Нагороди-гранти, які отримають газети-переможці, сприятимуть зміцненню їхньої матеріальної бази.

У конкурсі можуть брати участь всеукраїнські спеціалізовані економічні, громадсько-політичні газети, а також обласні, міські та районні газети, які видаються не менш як 9 місяців, обсягом не менш як 4 сторінки, накладом не менш як 2 тис. примірників і містять не більш як 40 відсотків рекламних матеріалів.

Для переможців встановлюються нагороди-гранти:

для спеціалізованих економічних видань -
1 місце — 25 тис. дол.
2 місце — 20 тис. дол.
3 місце — 15 тис. дол.

для всеукраїнських громадсько-політичних періодичних видань -
1 місце — 25 тис. дол.
2 місце — 20 тис. дол.
3 місце — 15 тис. дол.

для обласних і міських (тиражем понад 30 тис. прим.) газет -
1 місце — 20 тис. дол.
2 місце — 15 тис. дол.
3 місце — 10 тис. дол.
заохочувальні (5 нагород) — 3 тис. дол. кожна

для районних, міських і міськрайонних газет -
1 місце — 15 тис. дол.
2 місце — 10 тис. дол.
3 місце — 5 тис. дол.
заохочувальні (5 нагород) — 2 тис. дол. кожна.

Кошти, що їх надають газетам як нагороди-гранти, можуть бути використані на

— зміцнення матеріально-технічної бази видань (придбання комп'ютерної техніки, факсів, модемів, програмного забезпечення, принтера, копіювальної техніки тощо);

— удосконалення фахового рівня співробітників газети шляхом короткотермінового навчання (стажування) як в Україні, так і в країнах Східної Європи;

— поліпшення ефективності збору інформації шляхом встановлення нових джерел інформації, передплати на вітчизняні та зарубіжні періодичні видання економічного профілю та матеріали українських і зарубіжних інформаційних агентств.

Для участі в конкурсі редакція газети має подати у трьох примірниках:

— лист-подання на конкурс, в якому зробити короткий опис газети, навести дані про її тираж, аудиторію, на яку призначено (кількісна оцінка), а також аналітичний огляд зробленого за дев'ять місяців поточного року (скільки матеріалів, на яку тематику надруковано, хто були їх автори, чи отримувала редакція відгуки читачів на ці публікації і які);

— добірку найзмістовніших публікацій, які роз'яснюють хід здійснення радикальних економічних реформ в Україні, формують у населення розуміння, сприйняття та підтримку ринкових перетворень (не менш як 10);

— десять останніх номерів газети.

Матеріали на конкурс редакції подають **до 25 жовтня 1995 р.** до будь-якого з відділень Міжнародного фонду «Відродження».

Адреси Міжнародного фонду «Відродження» та його відділення:

у Києві — вул. Артема, 46, тел. (044) 211-30-01, факс 216-76-29;

у Дніпропетровську — просп. К. Маркса, 35, корп. 4, кім. 40, тел./факс (0562) 44-26-31, тел. 44-81-76;

у Донецьку — бул. Т. Шевченка, 25, кім. 207, тел./факс (0622) 95-47-50;

у Сімферополі — вул. Героїв Сталінграда, 7-а, тел. (0652) 48-58-97, факс 48-59-46;

у Львові — вул. Матейка, 4, тел./факс (0322) 79-70-86;

в Одесі — вул. Кірова, 48, кв. 1, тел./факс (0482) 24-63-37;

у Харкові — вул. Чернишевського, 4, кв. 4, тел. (0572) 47-01-55, тел./факс 14-94-48.

* Йдеться передусім про висвітлення трьох основних компонентів реформ: фінансової стабілізації (робота з бюджетом, гласність у його складанні, активність місцевої влади щодо мобілізації ресурсів до доходної частини бюджету; використання бюджетних коштів, тощо), створення вільного і рівного доступу до економічної діяльності (як місцева влада допомагає розвиткові підприємництва в регіоні, тощо); посилення процесів приватизації (ефективність роботи приватизаційних структур, проведення приватизаційних аукціонів, тощо).

Мы продаем известность оптом...

Недавно жители Киева, Одессы и Львова получили возможность пользоваться новыми информационно-рекламными справочниками из серии «Золотые страницы Украины». Благодаря своей невысокой цене, насыщенности самой разнообразной полезной информацией и высокому качеству полиграфического исполнения справочники быстро завоевали популярность.

О том, как идет работа над созданием новых справочных изданий, каковы перспективы развития рынка информационных услуг в Украине беседует с президентом компании Mercury Globe Ukraine Хаимом Шапошником наш корреспондент Роберт ВАСИЛЬ.

Р. В. Господин президент, первые справочники появились в офисах бизнесменов, руководителей предприятий и квартирах жителей Украины. И, конечно, такое масштабное издание не могло пройти незамеченным. Каковы же первые отзывы?

Х. Ш. Сразу после выхода первых справочников в нашей фирме начала осуществляться широкомасштабная социологическая программа «Отзыв». Задача программы — проанализировать все поступающие отзывы и предложения для того, чтобы максимально учесть их при подготовке новых изданий.

Отзывы поступили самые разные. Были похвальные. Были и критические. Нас упрекали за недостаточную информационную насыщенность справочников, огрехи верстки и не всегда высокое качество цветной печати.

Некоторые из этих претензий возникали из-за того, что наши люди еще не привыкли к изданиям такого рода и не всегда умеют правильно ими пользоваться. Например, к нам обратился человек с жалобой, что в справочнике «Ваш Киев» представлены всего десять аптек. Он просто не знал, что, открыв белые страницы, можно найти адреса всех аптек города?

Однако все наши клиенты (для нас это все люди, пользующиеся нашей продукцией), даже авторы критических замечаний, сошлись в одном — такие справочники необходимы. Поэтому мы будем продолжать работу по их созданию, стараясь при этом учитывать все критические замечания.

Новые издания справочников будут содержать больше информации (если в первом издании «Вашего Киева» было 13 тысяч абонентов, то во втором их будет не менее 20—22 тысяч). Наши специалисты работают над усовершенствованием поискового аппарата справочников. Печатать наши издания в этом году мы будем в Германии. Это позволит выполнить их на высочайшем полиграфическом уровне.

Р. В. Предположим, некая фирма поместила информацию о себе в «Золотых страницах», а после этого поменяла адрес или номер телефона. Как быть?

Х. Ш. В нынешней быстро меняющейся экономической ситуации это происходит довольно часто. Мы это предусмотрели, создав так называемую «красную линию». В каждом нашем справочнике напечатан телефон, по которому наши клиенты могут связаться с нами и сообщить обо всех изменениях в своем статусе или местонахождении. Все эти данные поступают в наш банк данных, и любой пользователь справочника, не обнаружив искомое предприятие по указанным координатам, может связаться с нами и получить более свежую информацию. Кроме того, сообщение об изменениях данных справочника печатаются в газетах «Express-Об'ява» и «Купеческий вестник».

Р. В. Собирается ли Ваша фирма ограничиться ежегодными переизданиями справочников в трех городах или будет расширять сферу своей деятельности?

Х. Ш. В этом году наша фирма приступила к осуществлению беспрецедентного по масштабам проекта, направленного на создание в Украине единого информационного пространства.

Проект включает в себя издание справочников серии «Золотые страницы Украины» для всех областных центров страны и Автономной Республики Крым. Кроме того, мы хотим охватить и другие промышленные центры Украины. Сейчас закончена работа над справочником для Броваров. Составляется справочник для Кривого Рога.

На основе серии «Золотые страницы» формируется единый справочник «Знакомьтесь — Украина». Он будет издаваться на английском языке и распространяться, согласно договору с Министерством иностранных дел, через посольства Украины за пределами нашего государства. Таким образом, каждое предприятие, ставшее клиентом Mercury Globe Ukraine будет представлено зарубежным бизнесменам.

А для наших предпринимателей мы готовим еще один справочник — «Мир бизнеса — Бизнес Мира», в который войдут зарубежные фирмы, заинтересованные в поиске партнеров в Украине. Это издание будет бесплатно распространяться среди всех наших партнеров в Украине.

Таким образом, охватив нашими справочниками всю Украину и ее связи с внешним миром, мы географически замкнем наше информационное пространство.

Для того, чтобы замкнуть его и во временном измерении, мы, кроме ежегодных справочников, приступили к изданию ежемесячного делового журнала «Бизнес-Эксклюзив». Он предназначен для бизнесменов, руководителей предприятий, экономистов и содержит серьезные теоретические материалы по вопросам экономики, подготовленные лучшими специалистами Украины.

Еженедельная газета «Купеческий вестник» также является частью нашей программы и сориентирована преимущественно на представителей малого и среднего бизнеса и средний класс.

Все перечисленные издания входят в единый проект «Рекламно-информационный супермаркет», который позволит нашим клиентам получать практически полный спектр рекламно-информационных услуг.

Р. В. В настоящее время рынок рекламно-информационных услуг в Украине — один из наиболее динамично развивающихся. Вы не боитесь конкуренции?

Х. Ш. Наоборот. Конкуренция — это то, что делает любой рынок цивилизованным. Это только на первый взгляд может показаться, что вести бизнес без конкурентов интересно и легко. На самом деле это — прямая дорога к деградации. Поэтому мы приветствуем конкурентную борьбу и готовы к ней.

Однако методы конкурентной борьбы не всегда бывают честными. Вот, например, передо мной лежит письмо от некоей рекламной фирмы к одному из председателей исполкома, в котором со ссылкой на экспертные оценки сообщается, что наши издания плохо напечатаны и содержат большое количество ошибок. И вообще это не то, что нужно потребителю. При этом не указано, кто проводил экспертизу, о каких именно ошибках идет речь и что могут предложить авторы письма взамен. Такие методы конкуренции не делают чести никому.

Р. В. Какие же аргументы вы готовы противопоставить вашим конкурентам?

Х. Ш. Сегодня стоимость рекламы в наших справочниках приблизительно вдвое выше, чем у конкурентов. Однако давайте посчитаем. Предположим, тираж издания некоей фирмы — 30 тысяч экземпляров, а справочник «Ваш Киев» — 300 тысяч. При этом стоимость первого — 10 долларов за экземпляр, а второго — 2,5. Нетрудно подсчитать, что доступность первого издания будет в 40 раз ниже доступности второго. Следовательно, реклама в наших изданиях во столько же раз эффективнее.

В рамках проекта «Рекламно-информационный супермаркет» каждый наш клиент, купивший минимальный рекламный блок в любом из наших справочников, получает возможность дополнительно разместить свою информацию еще в трех (по своему выбору) справочниках серии «Золотые страницы Украины». Он автоматически включается в справочник «Знакомьтесь — Украина» и получает рекламную площадь в газете «Купеческий вестник».

Кроме того, наш клиент бесплатно получает все пять книг, в которые он вошел, и электронную версию справочника своего региона. При приобретении других справочников, а также при подписке на журнал «Бизнес-Эксклюзив» и газету «Купеческий вестник» ему предоставляется значительная скидка.

Таким образом, каждая фирма, купившая хотя бы минимальный рекламный блок в одном из наших изданий, получает не просто подачу своей информации в этом издании, а целую рекламную кампанию в ряде изданий, рассчитанных на самую широкую аудиторию. Мы продаем известность оптом — это основная идея «Супермаркета».

Спектр предоставляемых нашей фирмой рекламных услуг не ограничивается печатными изданиями. Мы предлагаем самый широкий в Украине спектр услуг. По желанию клиента мы можем изготовить для него практически любые виды рекламной продукции — от рекламы на транспорте до телевизионной.

Р. В. Всегда ли вам приходится иметь дело с добросовестными клиентами?

Х. Ш. К сожалению, далеко не всегда. В прошлом году около 6 % клиентов не оплатили наши услуги. И в этом году намечается приблизительно та же картина.

Мы стараемся входить в положение наших клиентов и работаем с каждым из них индивидуально, пытаясь найти взаимоприемлемые компромиссы. Однако если мы видим, что фирма умышленно не желает выполнять свои обязательства, то мы не намерены этого так оставлять. Ведь такая фирма представляет опасность не только для нас, но и для всех своих клиентов. Размещая информацию о ней, мы рискуем своим престижем.

Возможно в ближайшее время мы поместим за свой счет информацию о таких фирмах в средствах массовой информации. Тем самым мы выполним свой долг перед нашими клиентами, предостерегая их от сотрудничества с недобросовестными партнерами. Впрочем, это крайняя, вынужденная мера. Мы будем заранее предупреждать фирмы о готовящейся публикации, давая им возможность все-таки выполнить свои обязательства. И очень надеемся на то, что такая публикация не состоится.

Інформація про випуск акцій першої емісії

Інвестиційної компанії «Індекс»

А. Відомості про інвестиційну компанію

Повне найменування — інвестиційна компанія «Індекс».

Скорочене найменування — ІК «Індекс».

Організаційно-правова форма — акціонерне товариство відкритого типу.

Місце розміщення — м. Київ, бульвар Верховної Ради, 7.

Бухгалтерських балансів, розрахунків прибутку та збитків, розподілу прибутку та інших фінансових документів на момент прийняття рішення про випуск акцій не було. Простроченої заборгованості на момент прийняття рішення про емісію не має. Адміністративні та екологічні санкції на товариство не накладали.

Засновниками інвестиційної компанії «Індекс» є юридичні особи — підприємства України:

ТОВ «Учфільм», м. Київ;

ПМВКП «Сад», м. Київ;

ПМВКП «Лі. Корн.», м. Київ.

Засновники в будь-якому разі зобов'язуються бути держателями акцій на суму не менш 25% статутного фонду і строком не менш як два роки.

Б. Предмет та цілі діяльності

1. Предметом діяльності товариства є:

акумуляція фінансових ресурсів шляхом випуску акцій та інших цінних паперів і подальшого їх інвестування в цінні папери інших емітентів, об'єкти приватизації та інші об'єкти інвестування;

здійснення комерційної та комісійної діяльності з цінними паперами.

2. Цілями інвестиційної діяльності є:

забезпечення прибутковості вкладень та приросту вкладених коштів.

3. Напрями діяльності:

випуск цінних паперів від свого імені за свій рахунок;

акумуляція і розміщення приватизаційних цінних паперів (приватизаційних рахунків);

інвестування в цінні папери;

формування збалансованого портфеля цінних паперів;

надання консультаційних послуг у фінансовій та інвестиційній сферах.

Цілі досягаються за рахунок мобілізації фінансових ресурсів шляхом емісії власних цінних паперів і вкладення їх у приватизацію підприємств і в цінні папери високоприбуткових підприємств.

В. Дані про емісію цінних паперів

Рішення про випуск акцій прийняте на зборах засновників 25 серпня 1995 р., протокол № 1.

Фінансові ресурси, одержані від емісії, будуть використані з метою формування статутного фонду.

Загальний обсяг емісії — 10000 млн. крб.

Випускаються прості іменні акції в кількості 10 000 штук, номінальною вартістю 1000000 крб. кожна, серії «А» за номерами 00001—10000.

Форма випуску акцій — безготівкова.

Акціонерові видають свідоцтво на загальну суму придбаних ним акцій.

Акціонерами ІК «Індекс» можуть бути юридичні та фізичні особи.

Розміщення акцій здійснюється шляхом відкритої передплати.

Термін передплати — з 21 жовтня 1995 р. по 21 січня 1996 р.

Протягом встановленого строку передплати особи, котрі бажають придбати акції, мають внести на тимчасовий рахунок N 467034 в АБ «Лад-Кредит-Банк» (МФО 322948) 30% вартості акцій, які вони передплатили.

Акції дають право брати участь в управлінні товариством, отримувати відповідну частину прибутку і частину майна в разі ліквідації товариства.

Дивіденди виплачують щорічно після затвердження результатів діяльності компанії зборами акціонерів за місцерозміщенням компанії.

Голосування на зборах акціонерів відбуваються за принципом : одна акція — один голос.

Кожний акціонер не має права володіти більш ніж 35% голосів.

Якщо протягом встановленого строку передплати її фактичний обсяг не досяг запланованого, але становитиме понад 60% від запланованого, то рішення про реєстрацію за фактичним обсягом передплати приймають на зборах акціонерів. У разі, коли передплатою вдалося покрити менш як 60% акцій, акціонерне товариство вважається незаснованим. Особам, які передплатили акції, повертаються внесені суми не пізніш як через 30 днів.

Якщо фактичний обсяг передплати перевищує запланований, засновники можуть відхилити зайву передплату. Відмову у передплаті провадять згідно з переліком передплатників збори акціонерів у встановленому законодавством порядку, можуть прийняти чи відхилити зайву передплату.

Форма оплати за акції — будь-яка.

Власники акцій мають право на їх відчуження. Особа, на користь якої відчужено акції, одержує право власності з моменту внесення відповідних змін до реєстру акціонерів товариства.

Г. Чинники ризику

1. Політична нестабільність.
2. Нестабільність законодавства.
3. Погіршення загальної економічної ситуації в Україні.
4. Зміна податкової політики.
5. Інші форс-мажорні обставини.

Информация о выпуске инвестиционных сертификатов

взаимных инвестиционных фондов «Дельта-Приват», «Дельта-Капитал» закрытого акционерного общества «Финансово-инвестиционная компания «Дельта-Инвест»

1. Основные сведения об инвестиционной компании:

1.1. АО «Финансово-инвестиционная компания «Дельта-Инвест».

1.2. Местонахождение: Украина, 330057, г. Запорожье, пр. Ленина, 158-б.

Закрытый взаимный фонд «Дельта-Приват»

1.3 Уставной фонд закрытого взаимного фонда «Дельта-Приват» 1 000 000 000 (один миллиард) крб. Именные инвестиционные сертификаты в количестве 300 000 (триста тысяч) штук номинальной стоимостью 50 000 (пятьдесят тысяч) крб.

1.4. Фонд создан на срок пять лет.

2.5. Предмет инвестиционной деятельности:

—выпуск инвестиционных сертификатов;

—аккумуляция, размещение и коммерческая деятельность с приватизационными бумагами;

—инвестирование в ценные бумаги и приобретение недвижимого имущества, долей, паев, принадлежащих государству в имуществе предприятий, в процессе приватизации.

2.6. Порядок продажи инвестиционных сертификатов: инвестиционные сертификаты реализуются за счет денежных средств и приватизационных бумаг участников Фонда. Инвестиционные сертификаты выкупаются инвестиционным управляющим.

2.7. По истечении пяти лет сертификаты выкупаются компанией с декабря 1999 г., но не ранее истечения срока использования приватизационных бумаг по цене, равной стоимости чистых активов из расчета на один выпущенный сертификат.

2.8. Место, срок и порядок выплаты дивидендов:

—прибыль подлежит распределению между учредителями и участниками фонда в виде дивидендов; участникам не гарантируется фиксированный размер дивидендов;

—дивиденды выплачиваются по истечении финансового года с апреля по май месяц в кассе компании по адресу: г. Запорожье, пр. Ленина, 158-б.

2.9. Инвестиционные сертификаты выпускаются в безналичной форме.

Участнику фонда может выдаваться сертификат на суммарную стоимость инвестиционных сертификатов.

3. Максимальное количество инвестиционных сертификатов, разрешенных для приобретения одним инвестором, неограничено.

Открытый взаимный фонд «Дельта-Капитал»

3.1. Уставный фонд 500 000 000 (пятьсот миллионов крб.).

3.2. Сумма выпуска (эмиссии) инвестиционных сертификатов: 7 500 000 000 (семь миллиардов пятьсот миллионов) крб.

3.3. Выпускаются именные инвестиционные сертификаты в количестве 150 000 (сто пятьдесят тысяч) штук.

3.4. Номинальная стоимость одного сертификата 50 000 (пятьдесят тысяч) крб.

3.5. Фонд создан на неопределенный срок.

3.6. Предмет инвестиционной деятельности:

—выпуск инвестиционных сертификатов;

—инвестирование в ценные бумаги и приобретение недвижимого имущества, долей, паев, принадлежащих государству в имуществе предприятий, в процессе приватизации.

3.7. Порядок продажи инвестиционных сертификатов: инвестиционные сертификаты реализуются за счет денежных средств участников. Инвестиционные сертификаты выкупаются инвестиционным управляющим.

3.8. Место, срок и порядок выплаты дивидендов:

—прибыль подлежит распределению между учредителями и участниками фонда в виде дивидендов. Участникам не гарантируется фиксированный размер дивидендов;

—дивиденды выплачиваются по истечении финансового года, с апреля по май, в кассе компании по адресу: г. Запорожье, пр. Ленина, 158-б.

3.9. Срок и порядок выкупа инвестиционных сертификатов.

Инвестиционные сертификаты выкупаются один раз в квартал. Расчеты по выкупу производятся в течение 30 дней, начиная с 15 числа первого месяца следующего квартала. Выкуп производится по стоимости чистых активов, в расчете на один инвестиционный сертификат, начисляемый ежеквартально на дату, установленную Минфином.

4.0. Инвестиционные сертификаты выпускаются в безналичной форме. Участнику может выдаваться сертификат на суммарную стоимость инвестиционных сертификатов.

4.1. Максимальное количество инвестиционных сертификатов, разрешенных для приобретения одним инвестором, — 7 500 (семь тысяч пятьсот) штук.

Сведения об инвестиционном управляющем

4.2. Управляющим взаимных фондов «Дельта-Капитал» и «Дельта-Приват» является закрытое акционерное общество финансово-инвестиционная компания «Дельта-Инвест», далее — Управляющий.

4.3. Номер и дата государственной регистрации: 185-р от 11.02.94 г.

4.4. Генеральный директор АО финансово-инвестиционной компании «Дельта-Инвест» — Мамотенко Владимир Иванович.

4.5. Управляющий имеет разрешение № 329 от 23.06.94 г. на осуществление деятельности по выпуску и обращению ценных бумаг, выданное Министерством финансов Украины.

4.6. Депозитарием фондов является Запорожский филиал акционерного банка «Инко».

4.7. Разрешение Минфина Украины: № 31 от 15 июня 1994 года.

4.8. Независимым аудитором фондов является украинско-канадское совместное предприятие «Незалежність».

4.9. Лицензия N 33 от 03.03.94 г. серия АБ 000052 выдана Аудиторской палатой Украины на право ведения аудиторской деятельности.

Арбитражный суд Днепропетровской области возбудил дело №62-108 от 19.07.95г. о банкротстве страхового акционерного общества «Оберіг», адрес предприятия: 324099 г. Кривой Рог, ул. К. Маркса, 49, и дело №18/Б115 от 02.08.95г. о банкротстве частного предприятия Украинский культурный центр «Синяя птица», адрес предприятия: 324019 г. Кривой Рог, ул. Шарохина, 61.

Календар

За назвою восьмий, у році десятий, на весілля багатий

Як ВІДОМО, у давнину рік починався з весни, отож місяць, що починається завтра, був у році восьмим. По латині його так і нарекли — октобер, тобто восьмий. Але він давно вже десятий, і люди навіть не звертають уваги на таку недоречність. А нам вона не заважає, бо українці дали власну назву місяцю — жовтень і не збираються змінювати її. Тим більше, що вона досить промовиста.

Ще у нас про нього казали: на весілля багатий. Це теж склалося природно. Наші пращури здавна знали принцип: один день рік годує. Отож працювали в погідні дні — і всеньке літо, і початок осені. А вже потім — вечорниці, досвітки. Починалися вони зазвичай по Покрові. Власне, засилати сватів можна було ще на Семена — 14 вересня. Але справляти весілля — тільки з Покрови. Як бачимо, у запасі — місяць. І річ не тільки в тім, що було ще немало роботи. Молодята мали обдумати крок. Розумно.

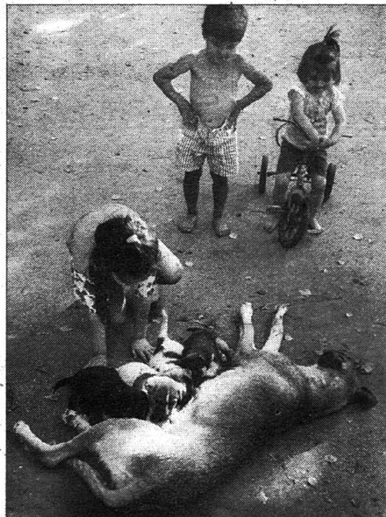
Очікуючи на Покрову, дівчата часом молилися:

Свята мати Покровонько,
покрий мою головоньку.
Хоч ганчіркою,
щоб не зосталася дівкою...

Цього ж місяця традиційно справляли «Весілля для батьків», зокрема у багатодітних сім'ях. Коли подружжя женило останнього сина чи видавало дочку, на третій день для батька й матері плели вінки, пекли коровай — шанували за те, що виростили працьовитих дітей. Гарний був звичай, вартий відродження.

У жовтні чимало визначних днів:

1 — Міжнародний день музики, а також Міжнародний день людей похилого віку.
2 — Трохима (це був останній день, до якого дівчата і хлопці мали вирішити: ходити на вечорниці, чи одружуватися).
6 — День працівників освіти.
8 — відкриття Року права.
14 — свято Покрови Пресвятої Богородиці.
24 — Міжнародний день Організації Об'єднаних Націй.
27 — День автомобіліста.

Фотоусмішка Валерія ІНЮТІНА.

Гриць ГАЙОВИЙ

З КИМ ПОВЕДЕШСЯ ...

ЄДНАННЯ

Кукіль пристав
У прийми до Пшениці —
Гіркими стали
В неї паляниці ...

НАОЧНІСТЬ

Любив Гарбуз
Повчально говорити:
«Авторитет —
це власні габарити!».

ВЗІРЕЦЬ

Малярна Фарба
Пензлика повча:
«Старайся бути
схожим на Квача!».

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

Капусту Огірок
застерігав стократ:
«Не будь Капустою,
бо попадеш в салат!..».

ЗАЛИЦЯННЯ

«Коханий мій,
Чи я тобі не люба?!» —
Присватувалась
Лисина до Чуба ...

Смачного!

Закуска «Осінь»

15 г сушених грибів, півголовки капусти, 1 морквина, 1 цибулина, 2 ст. ложки зеленого горошку, півбуряка, 1 яйце, 1 ст. ложка олії.

Капусту нашаткувати, моркву крупно натерти і потушкувати. Гриби промити, намочити на 1—2 години у холодній воді й підсмажити з цибулею. Окремо відварити буряк і нарізати соломкою. Усі продукти з'єднати, заправити олією і викласти гіркою. Оздобити фігурно вирізаним яйцем.

Юшка по-путивльськи

100 г свинини, 135 г картоплі, 35 г цибулі, 5 г жиру, 5 г кропу, 5 г петрушки, 5 г вершкового масла, 25 г сухого вина.

М'ясо нарізати кубиками, обсмажити. Скласти в горнятко, залити водою або бульйоном і поставити в гарячу духовку. Картоплю вкинути у киплячий бульйон, потім додати нашатковану цибулю. Готову юшку заправити вершковим маслом, влити сухе вино, оздобити зеленню.

Все про яйця

- Щоб перевірити свіжість яйця, налийте у склянку води і розчиніть у ній ложку солі. Свіже яйце опуститься на дно, несвіже плаватиме зверху, а зовсім несвіже — посередині склянки.
- Щоб яйця не тріскались при варінні, на дно каструлі треба покласти перевернуте блюдце.
- Надбиті яйця варять у підсоленій воді. Якщо ж яйця тріснули під час варіння, влийте у воду трохи оцту — вони не витечуть.
- Гусячі й качині яйця можна вживати лише в тісто.
- Якщо варити яйця на сильному вогні, білок буде твердим, а жовток рідким. Якщо ж варити повільно, буде навпаки.
- Не тримайте яйця поряд із продуктами, які мають гострий запах (оселедець, спеції): яйця швидко вбирають усі запахи.
- Щоб збити білок яйця, яке довго пролежало в холодильнику, влийте в нього пів чайної ложки води.
- Яєчні білки збиваються швидше і довго не спадають, якщо додати до них трохи лимонного соку або пучку дрібної солі.
- Варене яйце краще обчиститься, якщо відразу занурити його в холодну воду.

Всяка всячина

Володимир ДУПАК, «Голос України»

Дешевше подарувати...

Мені часто випадало бувати в приймальні і в кабінеті першого заступника голови Запорізької міськради Павла Михайлика. Стояли тут стільці-рипунці, присівши на які відразу відчуваєш непевність. А нині скрізь чудові новесенькі меблі.

З'ясувалося, коли до Запоріжжя приїжджав мер фінського міста Лахті (до речі, міста-побратима Запоріжжя), то просив сприяння у проведенні виставки-ярмарку фінських меблів. І в Палаці спорту «Юність» фірма «Інтер- агентурі ЛТД» організувала її. Покупців не знайшлося — через дорожнечу меблів. І коли майже після річного експонування хотіли вивозити їх назад, то з'ясувалося, що після сплати всіх зборів меблі стануть «золотими». Тоді керівництво фірми вирішило подарувати їх міськвиконкому...

Тепер така обнова майже в десяти кабінетах і приймальнях.

Запоріжжя.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК, «Голос України»

Вріжем дуба і ... зробимо підшипники

На шахті імені Ілліча виробничого об'єднання «Стахановвугілля» з'явились експериментальні вагонетки. Зовні вони нічим не відрізнялися від інших, проте до них особливо приглядались і оптимісти, і скептики. Перемогли перші. Це вони подали ідею, а майстри ремонтного цеху шахти її реалізували: підшипники для вагонеток виготовили з дубової деревини. І от уже вагонетки, що «врізали дуба» через нестачу дефіцитних металевих підшипників, відродилися і по кілька місяців возять під землею вугілля.

Луганська область.

Віталій МАКСЮТЕНКО, «Голос України»

Злодії працюють «під кота»

Історія про сумського кота, який сповіщає про своє повернення з прогулянки за допомогою протиугонного сигналу (він стрибав на авто свого господаря — про це повідомляла наша газета), мала несподіване продовження. Коли серед ночі на подвір'ї багатоповерхового будинку, де мешкає кмітливий кіт, завила сигналізація, мешканці не побігли до вікон. Мовляв, знову Мурко проситься додому. Та вранці біля одного з автомобілів з'явився наряд міліції. Цього разу «під кота» намагалися діяти злодії.

Мешканцям будинку не позаздриш. Мудрий Мурко навчив користуватися плодами цивілізації свою дворову подругу. Відтепер хазяї авто здригаються удвічі частіше.

Суми.

Володимир БАСАНЕЦЬ, журналіст

Чумацьким шляхом на велосипеді

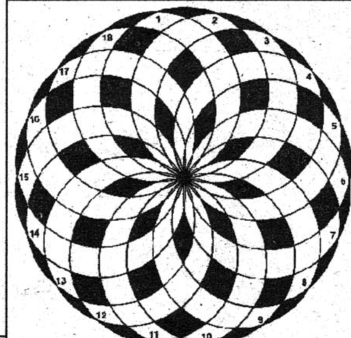
Запорізький літератор та етнограф Володимир Супруненко організував велосипедно-етнографічну експедицію «Чумацький шлях». Маршрут її пролягає від дніпровських порогів степовою Україною. Далі від Генічеська Арабатською стрілкою (саме тут чумаки й наповнювали свої вози сіллю — «таганашкою») він веде до кримських берегів через Керч, Феодосію, Судак, Алушту, Севастополь, Бахчисарай, Сімферополь.

Велоекспедиція — складова частина етнографічної програми «Український кордон». Учасники експедиції здійснили піші переходи по Карпатському хребту і Кримських горах, на вітрильно-весельному човні пройшли від першої Запорозької Січі на Хортиці до останньої січі козаків у дельті Дунаю, на велосипедах подолали майже п'ять тисяч кілометрів уздовж українського кордону. Зібраний етнографічний матеріал ляже в основу інформаційно-етнографічного бюро «Солоній».

Запоріжжя.

КРОСВОРД

До центру: 1. Апостол. 2. Киянин, творець першого в Росії дирижабля м'якої конструкції «Київ». 3. Український народний танок. 4. Примха. 5. Збірник священних книг зороастризму. 6. Видатний римський поет, який бував у нашому Причорномор'ї, тут є райцентр, названий його іменем. 7. Знаменита французька актриса. 8. Комп'ютерна «мова». 9. Тонке приховане глузування. 10. Богиня родючості у наших пращурів. 11. Тварина, яка ще кілька десятиліть тому водилася в Приазов'ї. 12. Український будівничий, кріпак Києво-Печерської лаври, де збудував, зокрема, корпус, що названий його іменем. 13. Запашна трава, використовується в медицині. 14. Припущення. 15. Острів, на якому, за міфами, була кузня Гефеста. 16. Авантюрний гетьман. 17. Містечко в Криму, де знаходиться будинок-музей М. Коцюбинського. 18. Розважальна прогулянка за місто компанією.

Відповіді до кросворда, надрукованого 22 липня

По горизонталі: 1. Малинка. 2. Трапеза. 3. Шумер. 4. Капуста. 5. Колодка. 7. Генералісимус. 9. Барабан. 10. Грамота. 11. Навар. 12. Дурачок. 13. Алкмена.

По вертикалі: 1. Мішок. * Ягода. 2 Овес. 3. Жабра. 4. Осел. 5. Народ. * Порча. 6. Краб. 7. Атака. * Байка. 8. Міна. 9. Карпо. * Ринок. 10. Сила. 11. Ненсі. 12. Душа. 13. Мамай. * Норка.

Українське прислів'я (1-29): Сім год мак не родив і голоду не було.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописи не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 380526.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311185.